UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

Vedení hráče v tenisovém utkání – koučink

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Vypracovala:

Mgr. Tomáš Kočíb **Bc. Karin Vodičková**

Praha 2012

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a veškeré použité zdroje cituji v přiloženém seznamu literatury.

V Praze 6. 12. 2012 …….

Karin Vodičková

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení: Fakulta / katedra: Datum vypůjčení: Podpis:

_____

Poděkování

Děkuji *Mgr. Tomášovi Kočíbovi,* za odborné vedení mé práce, podnětné připomínky a informace, které přispěly k jejímu napsání. Děkuji také mým trenérům a koučům, kteří mě vedli nejen v tenisovém v utkání a bezpochyby ovlivnili mé myšlení v této oblasti. Děkuji všem respondentům za jejich čas a poskytnuté zkušenosti. V neposlední řadě děkuji celé mé rodině za podporu v průběhu celého studia.

Abstrakt

VEDENÍ HRÁČE V TENISOVÉM UTKÁNÍ – KOUČINK

Cíle: Hlavním cílem této práce je přispět k problematice vedení hráče v tenisovém utkání - tzv. on-court coaching - a zjistit dosavadní zkušenosti s koučinkem tenisových hráčů a trenérů/ koučů, jejich názory na ideálního kouče a jejich postoje k zavedení koučinku /on- court caoaching/ do tenisových soutěží.

Metody: V naší práci jsme použili metody kvalitativního šetření. K získání kvalitativních dat jsme sestavili dva strukturované, řízené rozhovory. Ty nám poskytly informace ze dvou souborů /hráči a kouči/. Respondenty jsme získali záměrným výběrem a následně skupinu rozšířili metodou „sněhové koule“. Při vyhodnocování jsme přiřazovali kódy k množině textů, třídili a poznámkovali. Některé odpovědi ve výsledcích jsme převedli na relativní četnosti. Při interpretaci výsledků, jsme analyzovali data po jednotlivých otázkách. Nejprve jsme vyhodnotili data ze souboru „kouči“, dále ze souboru „hráči“. Interpretace výsledků obsahuje častou diskusi a porovnávání výpovědí obou souborů.

Výsledky: Zjistili jsme, že kouči a hráči, od kterých jsme získávali data, jsou v dané oblasti dobře informovaní a dostatečně zkušení. Proto se domníváme, že budou získaná data kvalitní. Názory koučů a hráčů na ideálního kouče se výrazněji nelišily. K odlišnostem došlo pouze u charakteru řízení sportovců. Z výzkumu nevyplynul jednoznačný názor, zda koučink/ on-court coaching povolit či nepovolit. Zjistili jsme však, že se liší názory a postoje na tuto problematiku u žen, v porovnání s muži. Ženy se podle získaných informací ke koučinku přiklání častěji než muži. Zjistili jsme zajímavé názory, proč by koučink měl být povolen a naopak proč jej nepovolit.

Klíčová slova: trenér, kouč, koučink, vedení hráče v utkání, koučink v tenise, tenis

Abstract

ON- COURT COACHING IN TENIS – COACHING

Objectives: The main objective of this thesis is to contribute to the topic of "on-court coaching", to find out the up-to-date experience of the tennis players and coaches, their opinion on the ideal coach and their attitude towards introduction of the on-court coaching into the tennis tournaments.

Methods: We have used qualitative inquiry methods in our work. To obtain qualitative data, we have created two structured and controlled interviews. Two groups of subjects were used (players and coaches) to get two sets of results. We have deliberately chosen the subjects and then expanded results using "the snowball" mechanism. For evaluation, we assigned codes to certain sets of texts, classified them and commented on them. Some of the resulting answers were converted into relative frequency. We have analyzed acquired data to interpret the results question by question. First, we evaluated data from the "coach" group of respondents, then from the "players" group. Discussion is often part of the result interpretation. We have also frequently compared the result between the two target groups.

Results: As we have discovered, the players and coaches used in this study, were well informed and experienced in this topic. This leads us to believe, that the obtained data will be relevant. There were small differences in what should the "ideal coach" look like. The only differences occured in the style of leading the athletes. The research didn't show a clear conviction whether to allow or not to allow on-court coaching. What we found was a difference in opinion between genders. The women are more likely to allow on-court coaching then men. We have collected valuable ideas to support, or decline on-court coaching.

Keywords: trainer, coach, coaching, leading player in the game, on- court coaching, tennis.

OBSAH

Úvod 9

1Teoretická východiska práce 11

1.1 Vymezení základních termínů 11

1.2 Činnosti trenéra, trenér jako profese 11

1.2.1 Kvalifikace trenéra 16

1.3 Pojem koučink 18

1.3.1 Historie koučinku 18

1.3.2 Směry a pojetí koučinku 21

1.3.3 Formy a etapy koučinku 22

1.3.4 Podobné disciplíny koučinku – mentorink, poradenství a konzultace . 24

1.3.5 Současná reálná situace koučinku v Česku a zahraničí 26

1.4 Sportovní koučink neboli vedení hráče v utkání 27

1.4.1 Koučink v tenise a jeho pravidla v ČR 35

1.4.2 Praktické rady jak koučovat v tenise 36

1.4.3 Tresty a sankce, penalty systém 39

1.4.4 Pravidla on-court coachingu na okruhu WTA, ITF a ATP 40

1.5 Pokusy a názory tenisové veřejnosti na zavedení koučinku v tenise (on-court coaching) 42

1.5.1 Názory hráčů / hráček a koučů v médiích na on- court coaching 45

2 Cíle a úkoly práce 48

2.1 Cíle práce 48

2.2 Úkoly práce 48

3 Metodika a realizace výzkumu 49

3.1 Charakteristika výzkumných souborů 49

3.2 Metoda výzkumu 50

3.3 Realizace výzkumu 51

3.4 Metody zpracování dat 52

4 Výsledky a diskuse 53

5 Závěr 82

6 Použité dokumenty 84

7 Přílohy 89

Úvod

Ke sportovní hře tenis bylo napsáno již mnoho prací. Po pátrání mezi aktuálně probíranými tématy týkající se tenisu, mě nejvíce zaujala problematika zavedení, či nezavedení on- court coachingu (koučink na dvorci při tenisovém utkání). I přesto, že je tenis individuální hra a od počátku tohoto sportu bylo zvykem, že se musí hráči/ hráčky spoléhat pouze sami na sebe, mi přišlo velice zajímavé hlouběji promyslet, proč by se neměl koučink v tenisových utkáních povolit. Mám pocit, že by koučink především mladým tenistům, pomohl se rychleji zorientovat v nelehkých situacích, které bezesporu tenisové utkání nabízí. Tato myšlena byla řešena nejvyššími organizacemi světového tenisu a proběhlo i testování on- court coachingu na okruhu WTA. Tato skutečnost se týká především hráčů a koučů, proto se domnívám, že bude nejvhodnější pátrat po názorech týkající se koučinku právě u nich. S koučinkem se setkala většina hráčů i trenérů pouze v soutěžích družstev, protože koučink v individuálních soutěžích česká pravidla tenisu nepovolují i přesto se domnívám, že se mi podařilo získat zajímavé názory.

Cílem práce, s názvem Vedení hráče v tenisovém utkání – koučink, je přispět k dané problematice tím, že zjistíme od tenisových hráčů/ hráček na vysoké úrovni a zkušených koučů jejich dosavadní zkušenosti, zjistíme názory na ideálního kouče a dále získáme jejich postoje a názory na zavedení koučinku v individuálních tenisových soutěžích.

Úkolem práce, je v teoretické části provést literární rešerši k termínům úzce souvisejícími s trenérstvím, koučinkem, sportovním koučinkem a konkrétně koučinkem v tenise. Následuje shrnutím dosavadních pokusů s on- court coachingem a názory světových tenistů a koučů na tyto pokusy. Ve výzkumné části je provedeno kvalitativní šetření koučů a hráčů. Jedná se o strukturovaný, řízený rozhovor aplikovaný na pětadvaceti respondentech, protože se

domnívám, že právě touto metodou získám nejvíce dat. Následně jsem provedla analýzu kvalitativních dat. V kapitole výsledky a diskuse uvádím jednotlivé názory a postoje hráčů/ hráček a koučů, které jsou doplněné o mé názory, srovnání obou souborů, doporučení pro další směry výzkumu této problematiky, doporučení pro praxi a mé názory na zavedení on- court coachingu. Práce obsahuje přílohy, do kterých jsem vložila protokoly šetření s hráči a kouči.

1Teoretická východiska práce

1.1 Vymezení základních termínů

V této kapitole se věnuji objasnění základních termínů. V dnešní době se často setkáváme se záměnou trenér a kouč. Nejčastěji se lidé domnívají, že je trenér a kouč to samé, jen se v dnešní době používá slovo převzaté z anglického jazyka „coaching“, tedy koučink. Nejprve se pokusíme definovat pojem a úlohu trenéra. Budeme pokračovat přes moderní a často používaný termín dnešní doby „koučink“. Dále přiblížíme některé podobné disciplíny koučinku. V závěru se budeme věnovat sportovnímu koučinku a koučinku v tenise.

1.2 Činnosti trenéra, trenér jako profese

Nyní se pokusíme o vymezení pozice trenéra z odborné literatury a dále i z pohledů zákonů a předpisů v ČR.

Podle Lazarové a Jůvy (2006) in Martinec (2008) se jedná o profesi, která má dlouholetou tradici. Mezi prvními se o definici pokusil Pierre de Coubertine, který vymezuje trenérům oblast působení, povinností a funkcí následovně: trenéry nalezneme ve školní tělesné výchově, rekreačním sportu, ve výkonnostním, ale především ve vrcholovém sportu. Zastávají mnoho doplňujících funkci, jako např. pomocný trenér, smluvní trenér, asistent trenéra, trenér sportovního odvětví ve sportovní škole, ale také reprezentační trenér. Taktéž uvádí, že pracují s různými skupinami, ať už je budeme vymezovat z hlediska sportovní výkonnosti, z hlediska kategorií, sociálních nebo kulturních odlišností. Mezi činnosti trenéra působící především v menším klubu, patří mimo „trénování“ další práce, jako plánování, evidence, byrokracie a další povinnosti potřebné k adekvátnímu fungováním daného klubu. Ve větších klubech bývá zvykem, že má každý svou jasně vymezenou úlohu. Pierre de

Coubertin in Svoboda (2007), ve své knize Pédagogie sportive z roku 1922, uvádí možnosti, které sport přináší. Je to nejen zlepšení se ve fyzických výkonech, ale také v mravní a sociální oblasti člověka a v psychické oblasti. Martinec (2008) došel k závěru, že podle Lazarové, Uhlířové (2006) a Svobody (2003), nelze dospět k jednoznačnému názoru, co přesně obnáší práce trenéra. Píše tedy, že profese trenéra může nabývat různých podob, je velmi rozmanitá a trenér při ní vykonává řadu činností a zastává různé role.

Rychtecký (2002) píše, že trenér dělá procesy vědomé, racionální, které jsou zdůvodněné pokyny a zásahy do tréninku. Při nichž trenér uplatňuje psychologické, pedagogické a technologické aspekty. Martens (2006), uvádí, že jsou cíle trenéra, které vycházejí ze tří velmi rozšířených kategorií. První z nich je vytrénovat team, který vyhrává, dále pomoci mladým lidem, aby se pro ně stal sport zábavou nebo umožnit mladým lidem, aby se rozvíjeli. Má zde na mysli fyzický, psychický a společenský vývoj. Tvrdí, že je důležité si ujasnit, co je pro trenéry důležité. Je to výhra, zábava nebo pomoc dětem v jejich psychickém a fyzickém rozvoji? Svoboda (2007) dále uvádí, že činnosti trenéra mají dvě hlavní oblasti a to teoretickou a prakticko- interakční. Teoretická složka je tvořena na základě vzdělání (odborné, ale i zkušenostmi a schopnostmi). Praktická a interakční činnost je pak vysvětlena jako schopnost umět jednat s jedincem, hodnotit jeho výkony a diskutovat o aktuálních situacích.

Tutko a Richards (1971) uvádí, že dimenze role trenéra se v odborné literatuře vyjadřuje v odlišném znění. Shrneme-li roli trenéra, tak je učitelem, vědcem, cvičitelem, psychologem i filozofem. Konkrétněji lze tento rozsah činností vyjádřit jako vydávání příkazů, podněcování, diskutování, instruování, demonstrování a analyzování.

Vědomostní nároky na trenéra jsou vysoké, je zde především nutnost znalosti kinantropologických věd se specializací v konkrétním sportovním odvětví, ale vzhledem k zařazení sportovního trenéra mezi pedagogické pracovníky (viz

níže), v českém zákoně č. 563/2004 Sb., tak se vědomostní a odborné nároky navyšují o oblast pedagogickou, psychologickou, sociologickou, etickou atd. Dále je ustanoveno, že trenér provádějící přímou pedagogickou činnost, musí mj. pro tuto práci splňovat odbornou kvalifikaci (viz níže), musí být bezúhonný a zdravotně způsobilý.

V dokumentech MŠMT ČR v Zákoně 563/2004, se pedagogická profese a profese trenéra, definuje v následujícím znění a to konkrétně v § 2 (MŠMT, 2004, s 1):

„(1) Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně pedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu 1. (dále jen "přímá pedagogická činnost"); je zaměstnancem právnické osoby, která vykonává činnost školy, nebo zaměstnancem státu nebo ředitelem školy, není-li k právnické osobě vykonávající činnost školy v pracovněprávním vztahu nebo není-li zaměstnancem státu. 2) Pedagogickým pracovníkem je též zaměstnanec, který vykonává přímou pedagogickou činnost v zařízeních sociální péče.

(2) Přímou pedagogickou činnost vykonává

a) učitel,

b) vychovatel,

c) speciální pedagog,

d) psycholog,

e) pedagog volného času,

f) asistent pedagoga,

g) trenér,

h) vedoucí pedagogický pracovník.“

In Martinec (2008, s. 8) Lazarová a Jůva (2006) uvádí, že „trenérské vzdělávání má v České republice ucelený systém, jde o trenérské licence A, B, C, tzn. třídy I., II. a III., které jsou přesně vymezeny požadavkem na počet absolvovaných výukových hodin. Licenci A je možné získat pouze studiem v akreditovaných programech příslušných vysokých škol se sportovním zaměřením“ (viz kapitola 1.2.1).

Válková (2011) píše, že je to poprvé v historii české školské legislativy, co je zákonem pozice trenéra zařazena mezi pedagogické. V současnosti se školení a vzdělávání trenérů provádí ve spolupráci s univerzitami a jejich tělovýchovnými nebo pedagogickými fakultami a se sportovními federacemi konkrétního sportu. Federace/ svazy z pravidla zajišťují učební program dle úmluvy mezinárodního svazu daného sportu a část edukace sportovní specializace. Vysoké školy pak zajišťují vzdělání v oblastech všeobecných a taktéž sportovních specializacích. Zmiňuje se také o programech aplikovaných pohybových aktivit (APA), kterým se podle Válkové (2011) nedostává takové pozornosti, „zatím nesystematicky“ a nejčastěji pouze pokud má přednášející konkrétní zkušenost s vážným zraněním nebo postižením.

Práci trenéra zmiňuje také katalog prací (2010, s. 109), kde podle platových tříd /10. -13. platová třída/ navrhují plnění jednotlivý úkolů. Konkrétně to pak je zajišťování odborné trenérsko-metodické a sportovní přípravy, odborná trenérsko-metodická činnost při řízení sportovní přípravy, odborná trenérsko-metodická a přímá pedagogická činnost při řízení sportovní přípravy žáků oboru vzdělávání gymnázia a gymnázia se sportovní přípravou, dalším „stupněm“ je komplexní koordinace trenérsko-metodického procesu přípravy reprezentantů na evropské a světové úrovni a komplexní odborná trenérsko-metodická a přímá pedagogická činnost při řízení sportovní přípravy žáků, reprezentantů na

evropské a světové úrovni v kategorii mládeže a dorostu. Nejhodnotnější post v trenérské činnosti pak ukládá komplexní tvorbu, koordinaci a usměrňování odborných trenérsko-metodických koncepcí procesu přípravy sportovní reprezentace nejvyšší světové a evropské úrovně /vedoucí trenér/.

Válková (2011) tvrdí, že se profese sportovního trenéra, instruktora popisuje v různých dokumentech odlišně, ale ve výsledku s podobnou podstatou. Pro úplnost a pro srovnání uvádí definice ze zahraničních dokumentů EU, CEDEFOP a ENGSO-8.

In Válková (2011, s. 6) „CEDEFOP (2008): Trenérem je každý, kdo naplňuje jednu nebo více činností spojených s teoretickým i praktickým výcvikem v institucích pro vzdělávání, výcvik nebo s pracovním místem vztaženým ke sportu, pohybovým aktivitám a tělesným cvičením. Trenér plní různé úkoly v různém prostředí a provedení tréninkových činností (zajišťuje výcvik, přenos znalostí, dovedností, vzdělávání a výchovu, organizování i management). Trenér může být v pozici zaměstnance s plným úvazkem (jediná profesní, plně placená, činnost), s částečným úvazkem (je trenérem s částečnou úplatou mimo jinou hlavní pracovní pozici) nebo dobrovolníkem (zastává pozici trenéra bezúplatně). Transparentnost kvalifikace trenéra je vyjádřena stupněm patrné, zřetelné a jasné kvalifikace ve vzdělávacím, výchovném a výcvikovém systému, obsahem této kvalifikace a její hodnotou na lokálním, regionálním, národním i mezinárodním trhu práce.“

In Válková (2011, s. 7) „ENGSO-8 (2008, s. 9): Sportovní trenéři a instruktoři plánují, vytvářejí, implementují a hodnotí tréninkové programy a lekce, které mají vést ke zlepšení u atletů/ týmů (u výkonnostně zaměřených sportovců na úrovni soutěží nebo vysokých výkonnostních stupňů) nebo u sportovců (u amatérských sportovců, včetně dětí, dospívajících a dospělých na začátečnické

úrovni nebo pokročilejší/ nesoutěžní úrovni) v určitém sportu a na rozpoznatelných stupních rozvoje schopností atleta/ sportovce (EOSE, 2008a).“

Kafroněk (2010), uvádí shrnutí (několika oblastí/ dimenzí), které vymezují role trenérů:

1. informátor – instruuje, informuje, vysvětluje;
2. důvěrník – hledá důvody jednání sportovců, kteří se mu svěřují se svými starostmi;
3. ukázňovatel – vyžaduje poslušnost, trestá;
4. motivátor – podněcuje k aktivitě nepřímo, odměňuje;
5. referent – řešení problémů přenáší na výbor oddílu, na výbor jednoty, na kolektiv;
6. vychovatel – nejde mu jen o výkon, ale i o působení na osobnost sportovce.

1.2.1 Kvalifikace trenéra

Pro bližší specifikaci uvádím z dokumentu MŠMT ČR (2004, s. 9) dle § 21, „trenér získává odbornou kvalifikaci:

a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů tělesné výchovy a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace,

b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu ve studijním oboru tělesná výchova a sport a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace,

c) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti zaměřené na tělesnou výchovu a sport a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace, nebo

d) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání nebo středním vzděláním s výučním listem získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a trenérskou školou tělovýchovných fakult vysokých škol a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace."

Shrneme-li výše uvedené kapitoly, tak by správný trenér měl mít dostatečnou kvalifikaci, ale kvalifikace ho ještě nečiní dobrým trenérem. Proto by měl umět vhodným způsobem (podle věku, pohlaví a úrovně svěřence) vysvětlit nacvičovanou činnost. Měl by umět zvolit vhodnou metodiku nácviku. Důležitá je demonstrace cviku, především jedná- li se o mladé cvičence. V neposlední řadě musí trenér neustále analyzovat pohyby. Velmi důležité je svěřence motivovat vhodným způsobem a do optimální úrovně. Dále by měl být zkušený i v situacích, které by mohli nastat v utkání. Je dobré, aby svěřenec věděl, že se může zeptat na jakoukoli oblast týkající se konkrétního sportu. Domníváme se, že by měl odpovídajícím způsobem vystupovat a reprezentovat svůj sport i mimo konkrétní sportoviště/ dvorec. Měl by mít přehled i v oblastech prevence zranění a první pomoci, jako každý pedagog.

Následující kapitoly, mají objasnit termín koučing/ kouč. Nejprve se koučinkem zabýváme obecně a následují kapitoly věnované přímo sportovnímu koučinku a koučinku v tenise. Rozšíříme tak trenérovo působení i na vedení hráče v utkání/ koučink, kterému jsme se dosud nevěnovali.

1.3 Pojem koučink

Nebojíme se tvrdit, že se každý minimálně jednou, setkal s pojmem koučink. Osoby zaměřené sportovním směrem se jistě setkali s termínem za účelem sportovního koučinku a ti, kdo se v oblasti sportu nepohybují tak často, tak zřejmě termín „koučink“ zaslechli na firemním poli za účelem zkvalitnění a usnadnění práce.

Pojem koučink je velmi obecný, má několik druhů. Některé druhy uvádí Wood (2012): životní koučink, koučink v podnikání, řídících členů, správného vystupování a komunikace, finanční, vztahový, koučnink v oblasti kuchařiny a další jako koučink studentů, fitness koučink a především pro naše účely zajímavý sportovní koučink. Nejprve se však budeme věnovat koučinku v obecné rovině.

1.3.1 Historie koučinku

Ševčíková (2012) objasňuje původ slova „koučink“. Původně maďarský termín, byl v anglickém jazyce doložen v roce 1556. Význam anglického slova coach, ze kterého se vyvinul termín coaching je „kočár“. Mezi anglickými studenty se začal hovorově používat v roce 1848 a to jako označení pro soukromého opatrovníka univerzitních studentů (Fischer-Epe, 2006). Ve sportovní oblasti se začal termín coaching (do češtiny přeložený „koučink“) poprvé objevovat v Anglii a v USA, konkrétně v roce 1885. Až později bylo koučování a daný způsob práce s lidmi přenesen do firemních záležitostí. V posledních letech se koučink začal aplikovat do dalších oblastí mimo sportovní a pracovní a začali se používat podobné metody umožňující zlepšení v oblasti, jako např. poradenství, konzultace, mentorink a psychoterapie.

Kugele (2006) uvádí, že se pojem koučink začal užívat ve spojitosti s psychologií sportu pro atlety. „Kouč“ měl sportovce připravit pomocí

poradenství a péčí o svěřence k optimálnímu mentálnímu rozpoložení pro úspěšné absolvování závodu či soutěže.

Parma (2006) uvádí shodně jako další prameny, že kouč byl nejprve spojován se sportovním prostředím. Uvádí, že koučink vznik v podstatě náhodně, když vedení hráče musel převzít jiný trenér, který sportovnímu odvětví nerozuměl. Usoudil tedy, že sportovce nemůže ihned vést, ale musí se od něj nejprve naučit potřebné věci. Začal se tedy sportovce tázat (typické pro koučink), jak dosáhl výkonu, co pro to obětoval, jaké podmínky potřebuje k tomu, aby předvedl nejvyšší výkon a na další podrobnosti. S odstupem času se ukázalo, že se svěřenec zlepšuje rychleji, než tomu bylo s předchozím trenérem. A pojetí koučinku bylo „objeveno“.

Ševčíková (2012) tvrdí, že základy současného pojetí koučinku byly vymezeny tenisovým odborníkem a učitelem z Harvardu Gallweyem. Gallwey se prý v 70. letech věnoval výuce tenisu, golfu a lyžování a jejich teoriím. V zájmu jeho výzkumu byl proces učení se novým dovednostem a to co se odehrává v mysli a v těle sportovce. Konkrétně ve spojení s tenisem tvrdí, že „stav naší mysli je mnohem silnějším soupeřem, než je hráč na druhé straně dvorce“ (Ševčíková, 2012, s. 10). Ševčíková (2012) nazývá Gallweye průkopníkem sportovního koučinku v oblasti lyžování, golfu a tenisu. Jeho první knihy nenašly mnoho pozitivních ohlasů i přesto, že samotné sportovce kniha oslovila. Dalo by se říct, že příčinnou negativních ohlasů na myšlenku Gallweye měli především trenéři, kteří se cítili být ohroženi. Trenéři byli zvyklí opravovat především technické nedostatky žáků, převládaly tedy instrukce ze strany trenérů k technické stránce hry a byli tak neochotni tradiční metody výuky měnit (Withmore, 2007). Galweyova myšlenka naopak tvrdí, že výkon se zvýší tím, že kouč pomůže hráči odstranit vnitřní překážky, popřípadě pomůže snížit jejich vliv, protože ty mu právě znemožňují podat optimální výkon. Hráč se na základě těchto doporučení výrazně zlepšil i přesto, že kouč netrénoval technickou stránku hry (Gallwey, 2011). Gallweye „neúspěch“ v oblasti sportovního koučinku

neodradily a tak své poznatky aplikoval do firemních záležitostí. Withmore (2007) je další osobou, která se zasloužila o rozšíření koučinku dále do světa. Gallweovy myšlenky a způsob jednání s lidmi ho nadchly natolik, že je sám začal používat a šířit po svém návratu do Evropy (Británie) z USA, kde Gallweye potkal na své stáži, kde byl Withmore jako automobilový závodník.

Ševčíková (2012), jmenuje Gallweye i Withmora, jako jména významná v oblasti koučinku ve sportovním prostředí a dále postupného aplikování do oblasti vedení lidí ve firemních záležitostech. Fischer-Epe (2006), uvádí, že obchodní koučink vznikl v 70. letech 20. stol. V USA v amerických firmách reprezentuje styl vedení se zaměřením na rozvoj osoby. Má za úkol pomoct pracovníkům se zlepšit ve firemních záležitostech a v osobním rozvoji. Od počátku 80. let se koučink rozvíjí do Německa a nachází zde uplatnění především pro vedoucí pracovníky jako kouče. Přístup koučinku se následně rozšířil od odbytu i do dalších sfér podniku. Termín „koučink, jako profesionální poradenství pro vedoucí pracovníky“, se vyvíjí již od poloviny 80. let.

Historie koučinku v Česku není příliš dlouhá, teprve v 90. letech 20. stol., se začaly objevovat myšlenky koučinku, jak ho popisuje Gallwey (viz výše). Impulsem k rozvoji bylo otevření hranic západním směrem. Největší rozmach proběhl v prvním desetiletí 21. stol., kdy se objevily zahraniční společnosti na českém trhu a ty začaly uplatňovat u nich již známé techniky, včetně koučinku pracovníků.

S příchodem nových praktik, byli zapotřebí kouči, kteří by novým poznatkům učili. Vzdělání bylo dostupné pouze v zahraničí, až nyní se i v Česku upevnil systém vzdělávajících organizací a ty organizují kurzy pro kouče (Ševčíková, 2012).

1.3.2 Směry a pojetí koučinku

Kugele in Műller a Műllerová (2006) píše, že rozšíření v této oblasti došlo především v oblasti firemních školení, má na mysli profesní rozvoj spolupracovníků a vedoucích. Műller a Műllerová (2006, s. 57) popisuje některé směry vzdělávání, které se v této oblasti objevují: „motivace, poradenství, péče o svěřence, výcvik jedinců, ale i teamů“. Dále tvrdí, že zatím neexistuje žádná platná definice pro pojem koučink. Dále objasňuje, že je coachning „považován za profesionální poradenský proces s cílem optimalizovat pracovní potenciál koučovaného“. Ve slovníku analytické psychologie se koučink dělí do tří směrů:

a. koučink vedený nadřízeným pracovníkem, který podřízené usměrňuje, provází a podporuje v orientaci na cíle pracovního rozvoje, problémech v mezilidských vztazích při práci, také jim poskytuje rady v oblast řešení a zvládání konfliktů na pracovním poli;

b. vedení pracovníka na vysokých/ nejvyšších postech při určitých situacích, jako např. povýšení, vytvoření a uspořádání denního harmonogramu pracovních a osobních záležitostí, pomoc při tzv. syndromu vyhoření;

c. koučink uspořádaný pro celou pracovní skupinu, team nebo oddělení, pokud nastanou některé ze změn, jako např. změna pracovního uspořádání ve skupině, nezvyklé plány teamů/ skupin/ oddělení.

Kugele in Műller a Műllerová (2006), vysvětluje, že podle požadavků je možné provádět školení externím a interním koučem. Vymezuje práci kouče do několika oblastí. Konkrétně to jsou: poradenství, pedagogické činnosti, psychologické poznatky, vzdělanost v sociálních oborech, velmi dobrou orientaci v mezilidských vztazích, ekonomické znalosti a osobnostní vyzrálost.

Jung in Műller a Műllerová (2006) uvádí, že pojem koučink, nepředstavuje jednostranné rady, naopak je snahou, aby si „klient“ dokázal pomocí dynamické spolupráce s koučem poradit sám. Coaching je tzv. rozborem v pojetí „analytické psychologii dialektickým procesem“. Obou zúčastněných se proces dotýká stejnou mírou a dochází k vzájemnému ovlivnění. Jung tvrdí, že je velmi důležitý vztah nebo terapeutické sdružení kouče a koučovaného. Je důležité, aby byl založen na důvěře a respektu.

Je více pojetí koučinku, Whitmore (2007) píše, že snahou kouče je poučení a instruování, poskytování rad na které přijde koučovaný sám a především je snahou rozvíjet silné stránky osobnosti. Gallwey (2011) napsal, že „koučování uvolňuje potenciál člověka a umožňuje mu tak maximalizovat jeho výkon. Koučování spíše, než by něčemu učilo, pomáhá učit se. Dodává, že to není nová myšlenka, Sokrates to přednesl již před dvěma tisíci lety. Snaží se vytvářet optimističtější pohled na člověka, chápe člověka jako potenciálního adepta pro úspěšného jedince, jen musí mít dostatečný „přísun vody“. Parsloe (1995) tvrdí, že koučink má za cíl okamžité zvýšení výkonnosti a rozvoj schopností způsobem učení a instrukcí.

1.3.3 Formy a etapy koučinku

Stacke (2005) radí, že je při koučinku velmi důležité, aby si každý klient utřídil jaké má schopnosti a limity. Právě proto, aby mohl na vytyčeném cíli efektivně pracovat a dané limity překonat a cítit se tak lépe.

Dále uvádí postupy kouče, tzv. etapy koučování (Stake, 2005, s. 54):

1. „objevuje potenciál – individuální/ kolektivní diagnostika, silné a slabé stránky;

2. vytváří strategii – pro daný cíl a dané prostředí;

3. vytváří individuální/ kolektivní plán tréninku;

4. asistuje, motivuje, podporuje;

5. analyzuje výsledky a těžkosti”.

Daňková (2008) uvádí tři formy koučinku. Jedná se o formu individuální, skupinovou a sebekoučování. Jednotlivé formy v krátkosti charakterizujeme.

Individuální koučink může být jak neformálního, tak formálního charakteru. Pokud se jedná o neplánované setkání nadřízeného s pracovníkem, který při konverzaci objeví problém a snaží se ho řešit kladením otázek /typické pro koučink/, mluvíme o neformálním koučinku. Zúčastnění si role kouče a koučovaného nemusí uvědomit. Často se jedná o každodenní komunikaci mezi pracovníky. Pokud se jedná o předem promyšlený záměr nebo je sjednána schůzka, tzv. strukturované sezení, tak se jedná o formální průběh koučinku.

Skupinový koučink se z pravidla odehrává formálním způsobem a řeší se firemní/ klubové záležitosti. Pro smysluplný a systematický přístup kouče, by neměl počet koučovaných osob ve skupině přesáhnout šest. Na sezení se stanovují především společné formální cíle, ale někdy dochází i k stanovení individuálních cílů.

Poslední formou koučinku je koučink sebe sama. Abychom mohli využívat tuto formu, je vhodné být pravidelně veden skutečným koučem. Otázkou je, zda není přítomnost kouče nezbytně nutná a zásadní. Kouč nám nabízí odlišný pohled, než samotný koučovaný a může tak klientovi poskytovat zpětnou vazbu. Autokoučink má i svá pozitiva, například autentické prostředí, ve kterém se učíme a jednáme, je velmi vhodné využívat (Ševčíková, 2012).

1.3.4 Podobné disciplíny koučinku – mentorink, poradenství a konzultace

Parsloe (1995) uvedl, že lze koučink chápat jako prvek především rychle postřehnutelných změn, ihned patrný rozvoj schopností, které jsou podpořené instrukcemi a způsobem učení se.

Mentorování vysvětluje Persloe jako poněkud odlišnou věc a to, že se jedná o dlouhodobé působení, při němž dochází za pomoci poradenství a konzultace k naučení se dovedností, které bude člověk v průběhu především pracovního života potřebovat. Whitmore (2007), má k tomuto popisu termínů/ činností některé výtky, má pocit, že se nejedná v těchto pojmech o rozlišení dlouhodobého a krátkodobého cíle. Není ani jeden z těch, který by kladl důraz na přesném pojmenování činnosti v oboru, jako jsou pojmy koučink, poradenství, konzultace nebo právě mentorování. Klade důraz a věří v úspěch především díky tomu, jak moc věří řídící osoba v potenciál „koučovaného“, „mentorovaného“. Uvádí výrazy jako „ dostat z něho to nejlepší“ nebo „jeho skrytý potenciál“. Jednoduše řečeno, pokud z nich chceme dostat to nejlepší, musíme sami věřit, že v nich skutečně něco je.

Mentorink

Daňková (2008), taktéž tvrdí, že není vymezena ostrá linie mezi rolemi kouče a mentora a tvrdí, že používají podobné dovednosti. Mentor, by měl své nebo znalosti ostatních předávat „koučovanému“. Podobného názoru je i Hirsh a Carter (2002) a uvádí, že kouč, mentor, konzultant nebo osobní poradce používají podobné prostředky pro rozvoj „klienta“. Hartl a Hartlová (2000) popisují, že mentor je taková osoba, co se snaží méně zkušenou osobu povzbuzovat, poskytovat ji návody, pomáhat ji s rozvojem dovedností a doporučuje způsob řešení a v neposlední řadě ventiluje další způsoby podpory osoby. Další z autorů zabývající se touto problematikou je Amstrong (2007),

který napsal, že úkolem vyškoleného mentora, je používání speciálně vybraných procesů, které poskytnou klientovi především praktické rady a neustálou podporu, díky které lze zaručit jisté vzdělání a zlepšení v požadované oblasti.

Poradenství

Hártl a Hártlová (2000) píší o poradenství, že poradenství jako povolání vzniklo již v 19. stol. Jedná se o specializovanou a odbornou činnost, která se soustředí na pomoc lidem v těžkých situacích. Mohou být krátkého nebo dlouhého trvání. Jde o aplikovanou teoretickou disciplínu, která se snaží nalézt a doporučit vyšší kvalitu služeb osobám v nesnázi. Úlehla (1996), popisuje, že jde o pomoc, která vyplyne ze strany klienta, který pociťuje překážky, které mu neumožňují dosažení/ přiblížení se k vytyčeným cílům. Úlohou poradce je vytvoření možností řešení, popřípadě podání informací, kterým nerozumí a které mu brání v dosahování jeho cílů. V poradenské činnosti se setkáváme často se spoluprácí více osob nad problémem, jedná se nejčastěji o psychology, sociální pracovníky, fyzioterapeuty nebo kariérní poradce. Ani poradenství nemá přesně vymezené obory, často se prolínají a doplňují. Těmi základními co jsou nejčastěji využívány, jsou například poradenství psychologické, pedagogicko-psychologické, kariérní a speciální (Kratochvíl, 2006). Služby poradenství lze čerpat převážně bezplatně a jsou obvykle zajišťovány státními institucemi nebo neziskovými organizacemi.

Konzultace

Ševčíková (2012) popisuje činnost konzultanta tak, že se jedná o osobu, která není součástí firmy. O služby konzultanta je potřeba požádat na konkrétně vzniklou situaci, konflikt či problém. Úkolem konzultanta je vyřešit, popřípadě navrhnout několik možných způsobů řešení vyvstalé situace a to z několika úhlů pohledu. Jeho přístup je aktivní a během krátké doby je schopen předložit kompletní návrh řešení.

Po stručném přiblížení podobných disciplín koučinku se nabízí shrnutí činnosti konzultanta, poradce a mentora. Mnohokrát jsem se setkala s velmi úzkým prolínáním všech těchto technik, dalo by se říct, že se jedná o pomoc lidem, při které nedochází ke striktnímu dodržování zvolené disciplíny, ale jedná se převážně o kombinaci disciplín vhodným způsobem. Rozdíl mezi koučinkem a konzultací, je v zaměření jejich aktivit. Konzultant se zaměřuje na řešení problému a jejich postupy. Snahou kouče, je motivovat a usměrňovat pracovníka tak, aby pokud možno sámi objevili podstatu problému a usnadnil jim způsob řešení dané situace. Kouč se tedy soustředí na svého klienta, který má problém a pomocí vhodně kladených otázek mu pomáhá s jeho řešením, při kterém využívá především klientův potenciál. Konzultanta zajímá samotný problém a jeho optimální řešení. Konzultant se zabývá pouze konkrétní záležitostí/ problémem. Další ze zmíněných disciplín byl poradce, ten se snaží nejprve o přesnou diagnostiku problému klienta. Podle velikosti/ závažnosti problému ho odkáže na odborníka v oblasti a navrhne optimální řešení, jak by bylo možné se nejrychleji vrátit do optimálního stavu/ popřípadě jak se úspěšně začlenit do společnosti. Mentor je ten, co by měl pomocí speciálně vyvinutých postupů poskytovat rady a podporu. Za cíl si klade vzdělanějšího a v požadované oblasti sebevědomějšího klienta.

1.3.5 Současná reálná situace koučinku v Česku a zahraničí

Ševčíková (2012) se domnívají, že je koučink u nás a v zahraničí ve srovnatelném rozvoji. Na trhu práce se můžeme setkat s velkým množstvím speciálně vyškolených kouču a organizací, které vyučují koučink na základě definovaných teoretických rámců. V zahraničí i v Česku můžeme nalézt nemalou skupinu osob, které vystupují „jako profesionální kouči“ a poskytují služby neodborného charakteru. Uvádí, že v tomto ohledu je činnost profesionálních organizací nedostačující a to hlavně v České republice. Dodává, že je tímto oblast koučinku poškozována a že někteří odborníci, laici a

nespokojená veřejnost (ti, kteří spolupracovali s koučem- samoukem), vnímají koučink jako „módní výstřelek“ a přisuzují mu krátké trvání.

Objasnily jsme proces koučování především v oblastech mimo sportovních. Sportovní koučink využívá podobné techniky/ postupy, jako námi obecně popsané, přesto se domníváme, že jsou ve sportovním koučinku některá specifika. Následují proto kapitoly věnované výhradně sportovnímu koučinku a několik kapitol zaměříme na námi zvolený sport, kterým je tenis.

1.4 Sportovní koučink neboli vedení hráče v utkání

Jak lze pochopit z výše uvedených kapitol je v současnosti koučink rozšířený do více oblastí života (podnikání, vedoucích členů, finanční, vztahový, gastro koučnink, koučink studentů, fitness koučink), i přesto, že se koučink objevil nejprve ve spojitosti právě se sportem, tak se posuny v této oblasti dostává především v jiných oblastech než právě v té sportovní (Wood, 2012). V naší práci nás zajímá sportovní koučink, ke kterému se dostáváme nyní.

Jak uvádí Slepička (1988), tak zprvu nebylo jasné, zda je nutné zavádět další roli k trenérovi, konkrétně roli kouče. Ze začátku se jednalo o jedince zkušenější v dané sportovní oblasti. O ty, kteří již nestačili především fyzicky, ale měli mnohem více zkušeností. Mladí hráči/ sportovci, co byli plní sil, ale nevyužívali tzv. chytrost, vyhranost a limitovala je ve svých výkonech tato skutečnost, tak se mnohem častěji obraceli na „zkušené hráče“. „Zkušeným, chytrým“ hráčům/ trenérům, co poskytovali rady méně zkušeným, se začalo říkat hlavní trenéři (Slepička, 1988).

Sport se začal vyvíjet a tím byly kladeny vyšší nároky na sportovce, na jejich výkony, ale i na trenéry. Trenéři, byli proto nuceni se nad sportovní přípravou zamýšlet a nové poznatky ověřovat. Slepička zmiňuje pojem „systematická příprava sportovce- čas tréninku“. Trenéři se zaměřovali především na

empirické poznatky a zkušenosti s trénováním a začali publikovat systematické postupy tréninků, kde se snažili objasnit především fyzickou připravenost hráčů.

S rozšířením sportu a tím souvisejícím nárůstem množství soutěží a utkání se dřívější myšlenka, že dobře fyzicky připravený hráč vyhrává, se zcela nepotvrdila. Postupně se objevovali názory, že pro vítězství jednotlivce i teamu v utkání a turnaji, je velmi důležité umění vedení při utkání (Slepička, 1988). Slepička uvádí, že jedny z prvních zmínek o vedení hráčů v utkání jsou zaznamenány v časopise Sport a hry z roku 1903. Kde redaktor k fotbalovému zápasu píše, že „zařazení druhého halva do mužstva považujeme za lehkovážný vzhledem k významu zápasu experiment. Rádi bychom viděli již toto místo definitivně obsazeno, ustavičným smýkáním hráčů sem a tam na levé straně se tato celá hra ochromuje. Traineur musí si uvědomiti, že zápasy nejsou vhodné experimentální pole pro ověřování jeho záměrů“ (Slepička, 1988, s 8). V almamachu (1903, s. 31), jsme našli další zajímavé rady jak být optimálně připraven na tenisové utkání, pro představu uvádíme úryvek z článku Moderní lawn- tennis od Payna „Mé myšlenky o trainingu jsou krátce asi tyto: Jezte dle libosti- na konci dne, avšak varujte se požívati těžkých jídel krátce před hrou. Učiníte-li tak, shledáte, že jest nemožno hráti vynikající hru“. Dále uvádí z vlastních zkušeností, „že jest velkým rozdílem, vstáváte-li o půl sedmé ráno, nebo spíte-li dlouho do dne; oko při časném vstávání jest mnohem bystřejší.“ Doporučuje také tzv. sparingy (tréninkové utkání) s co možná nejsilnějším soupeřem, kde se naučí hráči taktickému myšlení a získají potřebné zkušenosti. Na tréninky doporučuje spíše dvouhry a čtyřhry má za oddechové. Dále uvádí, že je vhodné věnovat se fyzické kondici a nejen hře samotné, doporučuje chůzi nebo běh na 3 míle a další zajímavé postřehy (Almanach sportu a her, 1903, s. 31-32.).

Z článků publikovaných v almanachu, lze vyčíst, že hodnocením zápasu se věnuje nejen odborná veřejnost, ale i laická a často se stávalo, že se vítězství nebo prohra, byla přisuzovaná především tomu, co vedl mužstvo v utkání. Je

pochopitelné, že čím bylo utkání/ soutěž na vyšší úrovni, tím byl pozitivní či negativní vliv „kouče“ více diskutován. Nejprve se jednalo o praktikování vlastních zkušeností koučem.

Důležitým momentem ve sportovním koučinku je uvědomění si, že je nezbytná i příprava před utkáním, která vede především k dobré náladě hráče/ mužstva. Zmínky, o předzápasové přípravě, spustily další vlnu zájmu trenérů, funkcionářů, kteří se začali věnovat i této problematice mimo samotný sportovní trénink. Slepička (1988) zmiňuje důležitý fakt, že se začíná přisuzovat velká důležitost psychologické přípravě přímo v tréninku.

Stojan (2000) píše, že v anglicky mluvících zemí se pojmy jako instruktor, učitel a trenér souhrnně nahrazují slovem „kouč“. Pro osoby či aktivity, které umožňují zvýšení výkonu, používají termín „koučování“. U nás (v Evropě) je tomu jinak, pod pojem koučink nespadá praktický trénink. Domnívá se, že by v ideálním případě osoba kouče zastupovala i funkci trenéra. Kouč se zaměřuje především na oblast psychologickou, sociální a mezilidské vztahy. Jeho doménou jsou pak situace v utkání a osobnost samotného hráče. Dále uvádí, že koučem bývají „špičkoví“ nebo velmi zkušení hráči tenisu a dodává, že v evropském poměru představuje kouč nejvyšší hodnost.

Slepička (1988) provedl dvě ankety na trenérech, ze kterých ilustroval následující činnosti trenéra a kouče. Z odpovědí udělal závěr, že vedení sportovce v utkání se postupně odděluje ze souboru činností trenéra jako specifická oblast.

Obr. Č. 2: Trénink, vedení v soutěži, koučování (Slepička, 1988, s 12).

PŘÍPRAVA NA SOUTĚŽ		SOUTĚŽ	PŘÍPRAVA PO SOUTĚŽI	
dlouhodobá, tréninkový proces	krátkodobá, bezprostředně před soutěží	vedení sportovce v průběhu utkání nebo závodu	bezprostředně po utkání nebo závodu	v rámci dalšího tréninkového procesu

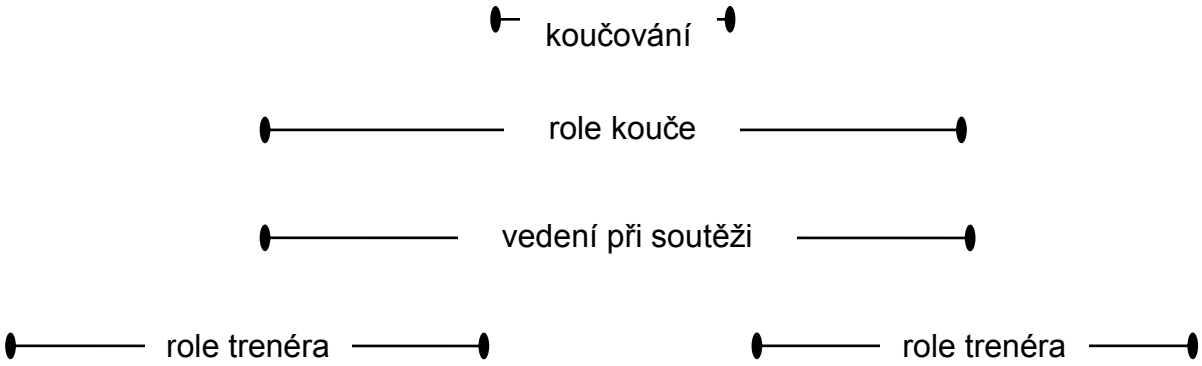

Již Chudoba (1932), klade důraz na správné vedení sportovců. Uvádí, že prvním stupněm, o který by měl cvičitel pečovat, je jeho vlastní osobnost. Účelem tréninku je podle Chudoby „dosažení pevné mysli, ovládající obratné a výkonné tělo, nejdříve na hřišti pak až v životě“. V prvé řadě by měl trenér věřit v práci, kterou vykonává. Měl by se nadále věnovat studiu nových věcí v oboru a tvrdí, že „základem poznání je zkušenost“. V neposlední řadě by měl vědět, jak lidské tělo funguje a dále by mělo být snahou poznávání intelektuálního života. Za dobrou pomoc, pokládá souhrn možných řešení a zkoušení jich, než přesnou radu, která nemusí vyhovovat všem jedinců. Tvrdí, že je lepší, když si

ke správné cestě dojdou sami. Jen u slabších povah se vyplatí riskovat určitou cestu (Chudoba, 1932, s. 24).

Chudoba (1932), sestavil deset rad pro trenéry/kouče, které by měli mít při vedení hráčů na paměti:

1) to co chce hráč, to mu nedávejte, dejte mu to, co potřebuje;
2) pokud není stejného věku, neukazujte mu přehnaně, že o něj stojíte;
3) netvrďte mu, že nedocílil žádného pokroku;
4) jestli je vás více trenérů na jednoho svěřence, vždy se spolu dohodněte o následujících směrech rozvoje;
5) dosáhl- li hráč jednoho lepšího výkonu, mezi svými podprůměrnými výkony, nezapomeňte tento výkon pochválit;
6) důležitější jsou pozitivní vztahy mezi jednotlivými členy družstva než vztah jednotlivců k vám;
7) pokud docílí váš svěřenec samostatnosti a sám dokáže být aktivní, nedomnívejte se, že vaše povinnosti skončili, je důležité nadále vzbuzovat zájem o jeho osobu a činnosti;
8) nápady snaživých svěřenců (mladšího věku), které nejsou příliš vhodné, ihned nezatracujte, naopak objasnění jim dá mnohem více;
9) pokud se hráči něco nepovedlo, povolte mu nápravu až po delší době;
10) v oblastech, které neovládáte, se je nesnažte poučovat a nechlubte se dovednostmi, které dovedete.

Zdůrazňuje, že především podání předmětu je důležité. Sportovec „mistr“ a vzdělanec v daném sportu, je bohužel neperspektivní cvičitel/ trenér/ kouč,

nedovede-li vhodně vysvětlit učební náplň, nedosáhne tak žádných úspěchů v této oblasti. Jednou z nedůležitějších věcí je, vžít se do role hráče a dívat se na některé problémy z jejich pohledu, to je prý jedno z tajemství správného trenéra. Také objasňuje, že není úkolem trenéra chránit svěřence před nepříjemnými okolnostmi, ale poskytnout mu dostatek rad, aby si byl schopný poradit v těžkých situacích sám (Chudoba, 1932).

Hecl (1974, s. 6), se zmiňuje o sportovním koučinku a předkládá kapitolu s názvem „činnosti trenéra spojené s koučováním“. Uvádí doporučení od čtyř autorů co, by měli mít správní tenisoví trenéři/ kouči.

Podle Součka to jsou následující úkoly:

a. „jistou úroveň i kvalitu všeobecného a speciálního vzdělání;

b. charakterovou ryzost, spravedlnost, lásku ke svým svěřencům;

c. vyhraněný světový názor;

d. vytříbený vkus, smyslu pro umění“;

Svoboda uvádí:

a. „určitou intelektuální úroveň osobnosti;

b. schopnost vzbudit zájem, aktivitu/ sugestivnost/;

c. spravedlivost, trpělivost, porozumění

d. schopnosti organizační a metodické“.

Hecl (1974) uvádí, že Ceselman souhlasí s totožnými požadavky, jako dva výše zmínění autoři, ale navíc ještě přidává smysl pro humor.

Svoboda, považuje za důležité, aby trenér v roli kouče vlastnil tyto faktory osobnosti (Hecl, 1974, s 6.):

a. „dobře komunikuje;

b. jasně formuluje úkoly, organizuje a hodnotí;

c. je ochotný pomáhat, je sympatický;

d. zajímavý, stimulující;

e. spravedlivý;

f. vhodně volí materiál k výuce;

g. vyznačuje se zájmem a znalostí oboru;

h. dobře připravuje vyučování“.

Na závěr kapitoly shrnuje, že by se měl trenér v roli kouče neustále vzdělávat a musí umět své nové znalosti aplikovat do praxe. Píše, že to je důležité pro to, aby „byl schopen poznat skutečnost jak v utkání, tak mimo něj“ (Hecl, 1974).

K činnostem kouče se vyjadřuje i Stojan (2000) a uvádí, že podle evropské definice může činnost kouče rozdělit na čtyři navzájem se ovlivňující oblasti.

1. Poradenství – Vysvětluje jako poskytování rad ohledně plánování životní kariéry, školy, povolání, sportu, plánování turnajů a volného času a dalších činností.

2. Starostlivost – Zde má na mysli řešení předstartovních stavů sportovce, taktické vedení utkání a celkovou péči o sportovce před, při a po utkání.

3. Vyhodnocování – Kouč se zaměřuje na vyhodnocování výkonů a výsledků na základě analýz získaných během utkání a následně formuluje závěry k další přípravě.

4. Intervence – Představuje jako zásah do záležitostí, které se odehrávají mimo dvorec, např. při výběru a nominacích hráčů, ve školních záležitostech, ale v případě nutnosti zasahuje i během utkání, například při chybném výroku rozhodčího.

Dodává, že je samozřejmostí přizpůsobení se věku, pohlaví a zkušenostem hráče.

V metodickém dopise, Hecl (1974) předkládá obrázek, který vyjadřuje činnosti trenéra spojené s koučováním. Jsou zde dva hlavní okruhy činností, které se promítají do tří rovin jeho působení.

Obr. 1 Činnosti trenéra spojené s koučováním (Hecl, 1974, s. 7)

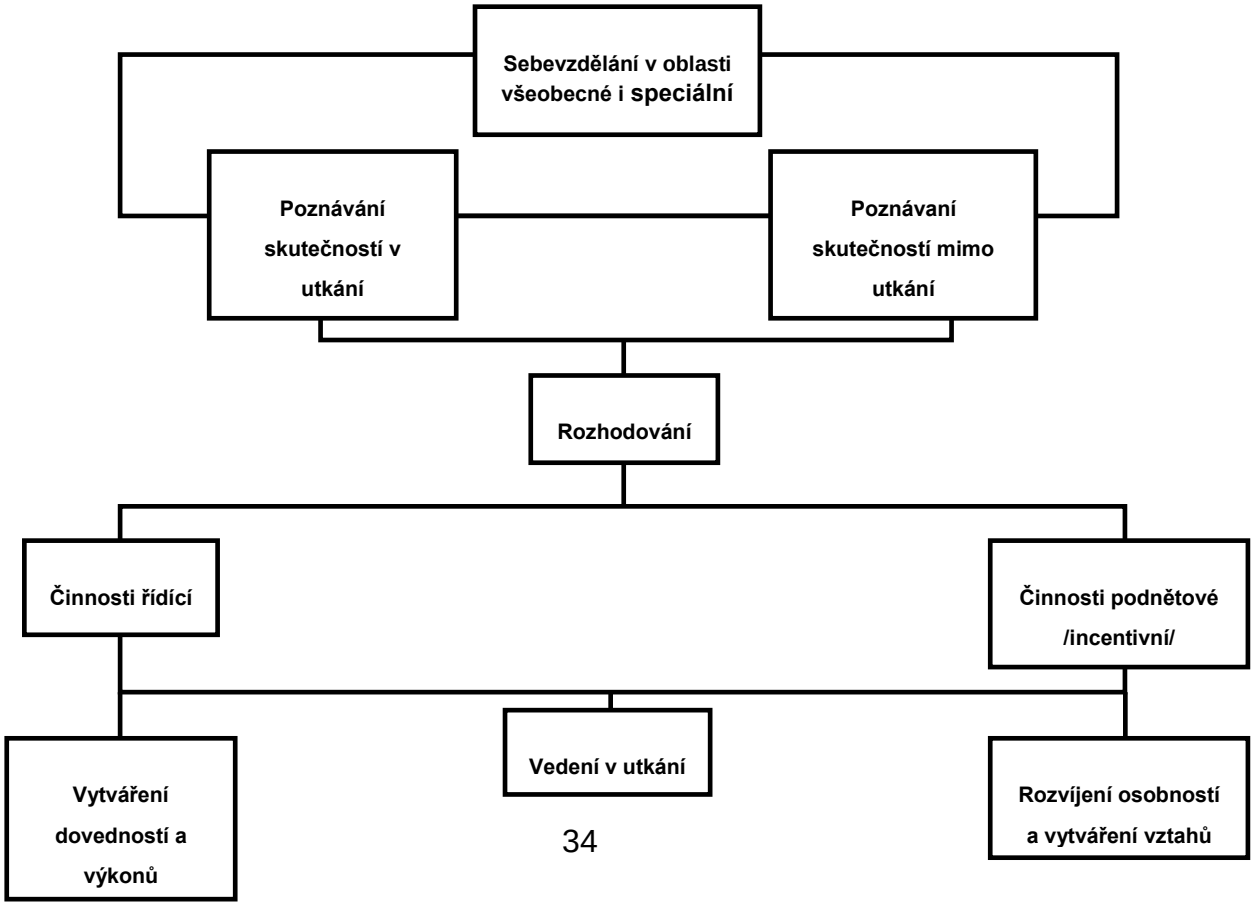

Hecl (1974) uvádí, že jsou dvě hlavní roviny, do kterých se promítá koučink, jsou to vytváření dovedností a výkonů, a dále se promítá do roviny vedení v utkání. Vedlejšími rovinami označuje pak rozvíjení osobnosti a vytváření vztahů.

1.4.1 Koučink v tenise a jeho pravidla v ČR

Tenis je jeden z mála sportů, kde je koučink zcela zakázán. Je všeobecně známo, že jedinými soutěži, kde můžeme spatřit kouče nebo nehrajícího kapitána na dvorci, jsou soutěže družstev, ať už probíhající na území jednotlivých států tak mezinárodní. V České republice probíhají smíšené soutěže družstev, kde se do hry zapojují z pravidla dvě ženy a čtyři muži. V zahraničí jsou družstva sestavována častěji pouze z žen nebo pouze z mužů. Největší, celosvětovou soutěží družstev žen je Fed cup a utkání družstev mužů Davis cup. Pořádání těchto teamových soutěží má již dlouhou tradici. Davis cup je pořádaný již od roku 1900 a Fed cup od roku 1963. Pro vítězné státy má obrovskou prestiž (Fed cup a Davis cup, 2012).

V českých pravidlech tenisu (2008), je koučinku věnována kapitola 30. V soutěžích jednotlivců je zakázaný a za koučink se považuje „ jakákoliv komunikace, rada nebo pokyn jakéhokoliv druhu, zvukový nebo vizuální, s hráčem“. Často dochází ke koučování diskrétními (smluvenými) signály, ale i ty jsou zakázány. Naopak je dovoleno hráče koučovat při přerušení utkání (vlivem počasí, tmy, nevhodnosti povrchu atd). V teamových soutěžích je tomu jinak. Koučink je povolený, pokud je kapitán přítomen přímo na dvorci. Může hráči/ hráčce poskytovat rady a to během přestávek při změně stran a v přestávce po skončení sady. Koučink není povolený během změny stran po první odehrané hře v sadě a během jednotlivých her a tie-breaku.

V českém tenisovém soutěžním řádu v článku 23 (2011, s. 4), je opět uveden zákaz koučinku. „Hráči nesmí během hry dostávat žádné pokyny. Komunikace jakéhokoliv druhu, ústně nebo posunky, mezi hráčem a trenérem je považována za koučování“. V článku následuje výčet dalších porušení, kterých se může kouč dopustit, konkrétně to jsou: přestupky chování jako použití neslušných gest, neslušných výrazů jakéhokoli druhu, přes slovní nebo fyzické napadení rozhodčího, soupeře, diváků a jiných osob v prostorách, až po veřejné prohlášení v areálu klubu, které by mohlo mít negativní vliv nebo ponižující charakter ve spojení s probíhajícím turnajem.

1.4.2 Praktické rady jak koučovat v tenise

Koučink uplatňujeme v soutěžích družstev, ale používání koučinku při turnajích je běžnou záležitostí i přesto, že to není dovoleno. Koučivé mají povinnosti před, při a po utkání, některé rady uvádíme:

Sojan (2000) uvádí, že povinnosti dobrého kouče začínají 24hodin před začátkem utkáním. Hráči právě den před utkáním nejintenzivněji přemýšlí o průběhu utkání a tehdy může dojít k přílišnému nabytí sebevědomí nebo ke ztrátě důvěry ve své schopnosti. V tomto časovém úseku by se nemělo příliš hovořit o utkání. Hráč by se měl věnovat především regeneraci a uvolnění. Velmi důležitou roli hraje zachování jeho denních rituálů. Dále doporučuje respektovat dvě pravidla (tříhodinové a čtyřhodinové pravidlo):

Tříhodinové pravidlo – ukládá, že je vhodné, dodržet odstup mezi hlavním jídlem (oběd, večere) a utkáním minimálně tři hodiny.

Čtyřhodinové pravidlo – tvrdí, že lidský organismus je teprve po čtyřech hodinách plně schopen podat výkon (pokud se hraje brzo ráno, tak alespoň tři hodiny předem).

Stojan (2000) dodává, že je spánek důležitý již tři dny před výkonem a to v dotaci devět až deset hodin denně.

V průběhu dne, kdy utkání proběhne je pak úkolem kouče, aby rozebral s hráčem taktický plán hry (silné a slabé stránky soupeře a další). Podle plánu nástupu na dvorec stanoví denní režim (spánek, trénink, jídlo). Dále doporučuje, aby se hráč s koučem setkal minimálně hodinu před utkáním, pro vhodnou přípravu (převlečení, rozcvičení, rozehrání a mentální přípravu).

Při utkání, kde je koučování dovolené, je důležité, aby si kouč uvědomil, že devadesát sekund při střídání stran, je určeno především pro regeneraci a občerstvení. Nemělo by se stát, že veškerý čas využije kouč pro instruování hráče. Nejprve by měl naslouchat (5-10 sek), co mu k utkání hráč říká, tím se hráč odreaguje. Dále by se mělo jednat především o povzbuzující rady, vyburcování k lepšímu výkonu, stručné a jasné pokyny k technice a k taktice.

Nejčastější využívané pokyny:

K technice- „více rotace do úderů, dřív nápřah, jdi do balónu i nohama“.

K taktice- „hraj to metr nad síť, hraj dlouhé míče, zahraj čtyři míče přes síť, hraj soupeři do bekhendové/ forhendové strany, po krátkých míčích zaútoč“.

K psychice- „dodržuj rituály, nespěchej po každém bodu“.

Rady by měly být řečeny pozitivně, zvyšující sebevědomí a především by měli být pro hráče splnitelné/ proveditelné. Úkolem kouče, je postřehnutí a poznamenání si akcí a reakcí svého hráče a to, co je potřeba v tréninku následně zdokonalit.

Rady typu: „zůstaň klidný, nebuď nervózní“ nejsou vhodné a často způsobí pravý opak Stojan (2000).

Stojan (2000) uvádí principy koučování v utkání:

- Rady by měly být srozumitelné, aby nedošlo k nesprávnému pochopení hráčem.
- Rady a pokyny by měly být podložené z předchozích utkání nebo tréninků.
- Měl by respektovat individualitu hráče a nesmí po něm žádat, to co neovládá.
- Měl by hráče seznámit se signály, které hodlá v utkání používat, s tím, že je potřeba, signály secvičí v přípravném utkání, nebo tréninku.
- Měl by respektovat proměnlivost podmínek v utkání, jako například síla soupeře, povrch dvorce, míče, povětrnostní podmínky.

Sojan (2000) radí, že po utkání, by měl mít každý hráč prostor na sprchu, jídlo, pití a regeneraci. Jedná-li se o vyhrané utkání, pak se může přejít na zhodnocení již po jedné až dvou hodinách. Kdy by opět měl dostat první příležitost na zhodnocení hráč, následně by kouč měl zhodnotit dobré akce a hodnocení by mělo obsahovat i malou kritiku. Jedná-li se o prohrané utkání, tak by rekapitulace v ideálním případě měla proběhnout až následující den. Kdy bude mít hráč opět první slovo a bude mít s delším odstupem více chuti utkání rozebrat. Kouč by měl, podle Stojana a Brabence (1999), položit především otázku typu: „Co by si dělal/ a jinak, kdyby si zítra hrál znovu proti stejnému soupeři?“ Dále kouč zhodnotí dobré akce a to, co by se mohlo ještě zlepšit. Po každém utkání, by měl kouči vyplynout nějaký cíl, na co se zaměřit v tréninku, nebo co je potřeba zlepšit do následujících utkání (Stojan, 2000).

1.4.3 Tresty a sankce, penalty systém

Pro představu řešení přestupků uvádíme sankce, při porušení výše zmíněných pravidel. Pokud se přestupků dopustí „zastupující osoba hráče“ během utkání, včetně rozehrávky, je hráč potrestán podle penalty systému (viz níže). V závažných případech, může být utkání ihned skrečováno. Vrchní rozhodčí (dále VR), může přistoupit k razantnějšímu kroku a to k vykázání kouče z okolí dvorce nebo prostranství klubu. Při neuposlechnutí může VR opět utkání skrečovat. Pro předejití problémům s identifikací trenéra/ kouče se za účelem tohoto pravidla, myslí jakýkoliv hráčův zástupce nebo příbuzný (ČTS, 2011).

Tresty můžou udělovat pouze kvalifikovaní hlavní rozhodčí, kteří jsou vybráni řídícím orgánem soutěže. Pokud se hraje bez hlavních rozhodčích, tak má tuto pravomoc VR. Vrchní rozhodčí nebo jeho zástupce, může nařídit hlavnímu rozhodčímu, aby sankci udělil, v případě, že je přímo účasten přestupku a hlavní rozhodčí trest neudělí.

Sankce v penalty systému, jsou nastaveny následujícím způsobem. Při prvním přestupku následuje napomenutí, při druhém ztrácí hráč bod a při třetím a dalších přestupcích ztrácí hru. VR má po třetím přestupku pravomoc rozhodnout, zda je provinění dostatečné k ukončení (skreči/ scr.) utkání.

Skrečování utkání, může VR navrhnout kvalifikovaný hlavní rozhodčí hned za první, velmi závažné provinění proti pravidlům chování. Na VR, je pak rozhodnutí, zda skreč potvrdí nebo navrhne postupování dle penalty systému. Skreč utkání, jak již bylo uvedeno, může nastat v prvé řadě po návrhu hlavního rozhodčího vrchnímu rozhodčímu, a toto rozhodnutí je definitivní. V druhé řadě, v utkáních hraných bez hlavních rozhodčích, uděluje všechny tresty VR a může tak nastat při jakémkoli provinění proti pravidlům. Rozhodnutí VR, je opět neodvolatelné. V soutěžích, kde není zajištěn VR nebo není přítomen (soutěže družstev, když VR zastupují oba kapitáni družstev) lze penalty systém použít,

pokud má kapitán družstva odpovídající licenci rozhodčího. Pravidlo skreči také nakazuje odstoupení ze všech jiných soutěží na daném turnaji/ soutěži. Výjimkou však je, pokud byl zápas hráči ukončen z následujících příčin:

1. pozdní příchod na utkání
2. nevhodné oblečení
3. ze zdravotních důvodů/ nedostatku fyzických sil (následně záleží na posouzení lékaře, zda se jeho zdravotní stav zlepšil natolik, aby mohl nastoupit k následujícímu utkání)
4. spoluhráčovo provinění proti pravidlům při čtyřhře.

Chování kapitánů při soutěžích družstev je trestáno napomenutím, následuje druhé napomenutí a při třetím přestupku je kapitán družstva vyloučen z dvorce. Kapitán družstva může být nahrazen zástupcem kapitána, hráčkou/ hráčem nebo členem oficiální sestavy pro konkrétní den. Při čtyřhře je udělen trest celému páru, i když se dopustí přestupku chování pouze jeden z dvojice. Povinností rozhodčího je, přestupek srozumitelně a podle daných pravidel, oznámit hráči, soupeři i divákům (ČTS, 2011).

1.4.4 Pravidla on-court coachingu na okruhu WTA, ITF a ATP

Pro úplné zavedení do experimentu koučinku, uvádíme, jak on-court koučink na okruhu WTA probíhá, z pravidel WTA (2012) se dovídáme, že pokud je na turnaji koučink povolený, může si hráčka trenéra/ kouče vyžádat. K tomu aby se mohl koučink uskutečnit, je potřeba, aby si hráčka koučink vyžádala u rozhodčího na umpieru.

Během zápasu si může tuto možnost vyžádat jednou za sadu. Může tak učinit při změně stran, při času na ošetření soupeřky, pokud soupeřka opustí dvorec,

za účelem převléknutí nebo toalety a pokud si ho vyžádá po ukončené sadě, tak je to bráno jako součást první sady.

Hráčka je povinna nahlásit kouče před utkáním nebo před opětovným návratem na kurt (ve stejný den i v následující), pokud se utkání přerušilo (například pro tmu, vlivem špatného počasí).

Pokud je utkání přenášené televizním přenosem, musí mít koučové upevněný mikrofon tak, aby byla slyšet komunikace mezi hráčkou a koučem přímo v živém vysílání. Pokud by si zapomněl kouč mikrofon zapnout po příchodu na kurt, ztratil by možnost koučinku, po celou dobu konání turnaje a i po následující turnaj. Stejná sankce by se týkala i koučované hráčky, která by nemohla po stejnou dobu trvání „trestu“ nominovat jiného kouče. Koučovi je mikrofon nainstalován patnáct minut před utkáním. Mikrofon, si smí mimo dvorec ponechat vypnutý.

Kouči mají další předpisy a povinnosti, které musí dodržovat s novým pravidlem on-court coachingu. Je to například vymezené místo pro trenéry v hledišti, které jim umožní rychlý a snadný přístup na kurt. Musí být vhodně a reprezentativně oblečeni (šusťáková souprava a tričko je povoleno) a pokud by VR nebo osoba dohlížející na tuto problematiku, nebyla spokojená, tak může být upozorněn a pokud se nepřevlékne, tak mu může být odebráno právo koučinku. Kouč si může zvolit libovolný jazyk, který ke koučinku využije. Kouči mohou poskytovat jen slovní pomoc během svého pobytu na kurtě. Není dovoleno, aby jim kouč přinesl například jídlo, pití, sportovní vybavení nebo zdravotnické potřeby. Poznámky si sebou na kurt přinést smí, ale nesmí je pak hráči nechat na kurtě. Koučové podléhají na kurtu kodexu a ustanovení chování na kurtě, proto musí opustit kurt ihned, pokud je zahlášený „čas“ /„time“/ rozhodčím na umpieru.

Podle pravidla, které známe i v Česku, nesmí trenéři koučovat nebo komunikovat s hráčem v utkání, pokud se nachází mimo dvorec. Na kouče se vztahuje pravidlo o poskytování koučinku a jejich porušením, může být hráčka

potrestána ztrátou bodu podle „Point Penalty Scheldue for Coaching“ /trestný bod v programu koučování/.

K samotné „nominaci“ kouče, musí být splněny některé náležitosti spojené s identifikací kouče. Po koučích (trenér, spoluhráč, rodinný příslušník, atd.) je vyžadováno podepsání tří písemností. Jedná se o dokument „hráčův podpůrný team“ /Player Support Team/, dále formulář pro média v „on- site“ kanceláři WTA před začátkem utkání. Všechny tyto dokumenty je potřeba podepsat pouze jednou.

Kouč nemusí být definitivní na celý turnaj, hráčka může kouče změnit. Je však výjimka, kdy tak nemůže učinit a to v průběhu utkání. Změna kouče v průběhu utkání je povolena pouze v případě, že by se utkání přerušilo (pokračování ve stejný nebo jiný den) a nominovaný kouč nebude k dispozici.

U čtyřhry je to obdobné. Každá z hráček může nahlásit svého kouče, ale na dvorec sní vstoupit, během jednoho času vymezený pro koučink, pouze jeden z koučů. Pokud jedna z hráček odejde na záchod nebo se převléct, může si druhá vyžádat koučink.

V pravidlech ITF (2012) a ATP (2011), jakýkoliv koučink při individuálních soutěží nepovolují. Zmiňují možnosti koučinku pouze při soutěžích družstev /FED cup a DAVIS cup/, které jsme zmínili již dříve.

1.5 Pokusy a názory tenisové veřejnosti na zavedení koučinku v tenise (on-court coaching)

Od počátku moderního tenisu jsme si zvykli na zakázaný koučink, jak jsme zmiňovali výše, pouze u soutěží družstev je povolené udílení rad a pokynů ze stran kapitánů družstev. Bylo zvykem, že se musí každý hráč spolehnout pouze sám na sebe. V poslední době se ale tenisoví odborníci začali v názorech

rozcházet a tak se začalo uvažovat o zavedení koučinku, tzv. on-court coaching do individuálních soutěží. Nabízí se shrnutí dosavadních „zkoušek“ on-court coachingu.

V roce 2006, mezinárodní tenisová federace (ITF) přišla s velkým experimentem a to pokusem o zavedení trenéra/ kouče na kurt („on-court coaching“). Pokus se týkal pouze sedmnácti turnajů žen (WTA tour- Women's Tennis Association), kde dostali možnost si na kurt přivolat kouče. Tato možnost koučinku byla omezená počtem vstupů, konkrétně se jednalo o jeden vstup za sadu, který si mohou vyžádat pouze hráčky mezi jednotlivými sety, při změně stran nebo při čase na ošetření. Hráčka musí nominaci kouče učinit před utkáním. Koučem může být kdokoli např. trenér, rodič, spoluhráčka a další. Tenisoví experti, si od této změny pravidel slibovali zatraktivnění utkání pro diváky a s tím souvisela další novinka v podobě mikrofonu, který musí mít koučové připnutý při vstupu na dvorec. Při televizních přenosech se tak mohli diváci obohatit o profesionální rady a bez pochyb byli více vtaženi do právě probíhajícího utkání (Maxav, 2008).

Po uběhnutí testovací lhůty (přibližně rok) na sedmnácti turnajích (v ČR na turnaji v Praze během ECM Prague Open, ale i na prestižním podniku Masters WTA v tureckém Istambulu, neboli turnaj mistryň). Očekávalo se, že rady, které budou kouči poskytovat, budou takticky zaměřené, ale jak se ukázalo ze statistik, tak byly nejčastěji motivační, aktivizující. Ve zkušební lhůtě proběhlo 1631 utkání a z toho si hráčky nechaly kouče přivolat v 992 případech. Možnost rad se tedy využilo v 61%. To vystihuje to, že názory na zavedení on-court coachingu se poměrně různí. I přesto to vypadá, že tuto novinku chtějí hráčky a trenéři využívat (Maxav, 2008).

Povolit koučování nebo ne? Tato otázka se objevila v diskusním fóru na tenisovém servru Protenis již v roce 2006. S dodatkem, že se na okruhu WTA již nějakou dobu testuje zavedení tzv. on- court coachingu. Ke konci roku 2006

mělo být známo rozhodnutí o povolení, či stálému zakázání přítomnosti trenérů na dvorci (Maxav, 2006). Do diskuse se zapojilo 21 osob, domníváme se, že jde převážně o závodní, rekreační hráče a trenéry, popřípadě fanoušky, protože se jedná o internetové stránky pouze s tenisovým obsahem a některé jejich názory, nám objasnili jejich zainteresovanost v tomto oboru. Po shrnutí výsledků z komentářů nám vyšlo najevo, že je většina odpovídajících pro povolení koučinku. Konkrétně v sedmnácti případech byla odpověď kladná a nejčastěji svou odpověď obhajovali tak (6x), že je velmi vhodné dát především mladým hráčům ve správný čas dobře mířenou radu. Domnívají se (6x), že po utkání, kdy si již mladí hráči danou situaci nemusí vybavit, je na dobrou rada již pozdě. Pětkrát by koučink omezili do jednoho až dvou vstupů za sadu, dále uvádí (4x), že by bylo na místě, aby kouči/ trenéři, byli kvalifikovaní z důvodu předcházení hádek „nevzdělaných“ tenisových rodičů, s kterými bývají problémy i nyní přes zákaz koučinku. Dva odpovídající, uvedli, že by to stávající tenis mohlo obohatit ve směru obměn taktiky. Záporné odpovědi obhajovali především tím, že je tenis individuální sport a že by se měl každý spoléhat sám na sebe (7x). Domnívají se, že by se jednalo spíše o souboj koučů než o samotné předvedení dovedností a schopností hráčů a hráček. Jeden hráč uvedl, že ho přítomnost kouče ruší a znemožňuje mu podat odpovídající výkon a tím pádem s povolením nesouhlasí, protože by neměl stejné podmínky jako ostatní. Další z důvodů, proč by koučink nepovolil (1x), je ten, že by bylo více hádek v mládežnických kategoriích, vlivem „chytrých tenisových rodičů“ (Maxav, 2006).

Názory se různí a proto uvádím další souhrn diskuse pod článkem uvedeným na internetovém portále Protenis v roce 2008, kdy otázka zní: „Patří trenér na kurt?“. Zde se do konverzace zapojilo pouze šest „tenistů“. Pro ilustraci uvádíme zajímavé postřehy z diskuse. Na konci článku se objevilo více osob, co nesouhlasí s on-court cachingem (4x). Jedna hráčka nemá vymezený názor a uvádí, že měla sama možnost si on-court coaching v Praze vyzkoušet a myslí

si, že pokyny od trenéra na kurtě jsou stejné jako od něj z tribuny. Nevidí v tom tedy žádný zásadní rozdíl. Další ze zúčastněných v diskusi má podobný názor, tvrdí, že by o radu od kouče stála, ale trenér s ním na turnaje nejezdí a dále uvádí, že ví o probíhajícím koučinku z tribun, jak uvedla již hráčka v předchozí odpovědi. Musíme zde připomenout, že koučink z tribuny je podle pravidel zakázaný. Sám autor článku se vyjadřuje pod komentář takto: „No tohle je jeden z těžkých argumentů proti - ne každý hráč, si může dovolit cestovat s trenérem, takže to zvýhodňuje ty lepší (finančně silnější). I když zvýhodňování lepších, hlavně v ženském tenise, je naprosto normální a běžné.“ Další „tenista“, který nesouhlasí, je za jedno s názorem kouče od Justine Heninové, kde tvrdí, že samostatnost a nezávislost je v tenise jednou z hlavních vlastností, která se při tenise rozvíjí. Poslední čtenář nesouhlasí, bez konkrétního vyjádření. A jeden se přiklání k povolení koučinku z nezřetelných důvodů (Maxav, 2008).

1.5.1 Názory hráčů / hráček a koučů v médiích na on- court coaching

Koučink se dotýká nejvíce hráčů a hráček, proto považujeme jejich názory za velmi důležité. Uvádíme i názory slavných světových koučů.

Jsou dva názory (Maxav, 2008), kdy pro zavedení koučinku se vyjádřil například Brad Gilbert (tenisový komentátor, hráč, ale především tenisový kouč Andre Agassiho, Andy Roddicka, Andy Murrayho, Kei Nishikoriho a nyní spolupracuje s Samem Querreym) nebo Nick Bollettieri - tenisový trenér známý svou akademií v Americe, který spolupracoval s hráči nejvyšších kvalit jako například s Monicou Seles, Jimem Courierem, Marcelo Ríosem, Andre Agassim, ze současné „špičky světového tenisu“ to jsou sestry Williamsovy, Maria Sharapová a mnoho dalších hráčů světové kvality včetně bývalé české hráčky Nicole Vaidišové (Gilbert, Bollettieri, 2012) a další příznivci zavedení koučinku. Druhá strana, strana odpůrců koučinku, tvoří také velmi početné pole

se slavnými osobnostmi, jako například Carlos Rodriguez (kouč Justine Heninové), sestry Williamsovy a Elena Dementieva a další. Carlos Rodriguez říká: „Krása tenisu je v tom, že hráč si cestu k vítězství musí na kurtě najít sám. Samostatnost a nezávislost jsou základním kamenem našeho sportu“. I přes nesouhlas Sereny Williamsové s koučinkem, si myslím, že stojí za zveřejnění rada jejího otce, při zápase s Marií Sharapovou, kdy si Maria zavolala kouče po lehce prohraném setu a Serena pozvala svého otce na kurt také, který pronesl již popolární věty: „Nehraj soupeřce tolik do forhendu, ten má slabší a ty si tak moc nezahraješ. Zahraj jí pár míčů i do bekhendu, bude to užitečné pro tvůj zítřejší utkání“. Další z odpůrkyň, Elena Dementieva, pronesla k tomuto experimentu: „Když hraji zápas, znamená to, že to jediné místo kde mám klid od mé matky. Nechtějte po mně, abych si ji volala na kurt.“

Po názorech světových hráčů na on-court coaching pátrala i naše úspěšná tenistka a redaktorka časopisu Tenis Portál, Andrea Hlaváčková, která byla k září 2012 na WTA žebříčku 58. ve dvouhře a 3. ve čtyřhře spolu se spoluhráčkou Lucií Hradeckou, dále je FED cupová reprezentantka. Ta položila Hantuchové otázku: „Jaký máš názor na on court coaching na turnajích WTA?“ Hantuchová odpověděla: „Vždycky jsem zastávala názor, že si člověk musí na dvorci pomoct sám a mít vlastní hlavu, ale jednou za set nebo za zápas je rada v pořádku. Trenéři přece jen vidí věci, které hráč na dvorci nevnímá“ (Hlaváčková, 2011, a). Sejnou otázku položila Monfilsovi, který odpověděl: „Hráč je na kurtě vždycky sám, i když mu někdo třeba před zápasem poradí taktiku, a tak by to mělo zůstat. Pokud to hráčkám takhle vyhovuje, tak jim to přeju, ale já o tohle pravidlo zájem nemám“ (Hlaváčková, 2011, b).

Onkst (2011) ve svém článku: „Why can't tennis players have their coach on the court?“ Shrnuje, že on-court coaching není povolený na většině tenisových turnajů. Výjimku tvoří některé podniky ženského tenisového světa (WTA Tour), ovšem na největších turnajích, na Grandslamech, se on-court coaching ještě netestoval. Na mužském okruhu je koučink zakázaný, ale bývalý tenisový hráč

a později i kouč Chris Lewis připomíná, že v mužském světě se tento experiment zkoušel před rokem 1998.

Získali jsme některé názory a postoje světových hráčů a koučů na on- court coachink. „Tábory“ odpůrců a těch co by koučink povolili, jsou tak vyrovnané, že zřejmě proto, probíhá diskuse o tomto pravidle po tak dlouhý čas. Nyní se podíváme na výpovědi našich respondentů ve výzkumné části práce.

2 Cíle a úkoly práce

2.1 Cíle práce

Cílem práce je zjistit dosavadní zkušenosti hráčů a koučů/ trenérů s koučinkem, jejich názory na ideálního kouče a jejich postoje k zavedení koučinku do tenisových soutěží.

2.2 Úkoly práce

a) literární rešerše problematiky koučinku

b) výběr metod pro výzkumnou část práce

c) Příprava kvalitativních šetření zaměřeného na vedení hráče v utkání

d) Realizace řízených rozhovorů s hráči a trenéry

e) Analýza zjištěných údajů.

e) Sepsání diplomové práce.

3 Metodika a realizace výzkumu

Pro formální zpracování naší práce jsme vycházeli z pokynů pro vypracování závěrečné práce dle Hendla (2005, 2008), Hendla a Blahuše (2010), Frömla (2002) a s využitím rad vydané na Katedře tělesné výchovy v Ústí nad Labem (Novotný a kol., 2008). Při práci s citačními zdroji jsme použili normu ISO 690 (ČSN ISO 690, 2011).

Naše studie obsahuje data kvalitativního charakteru. Je zaměřena na zjišťování názorů trenérů a hráčů na problematiku koučinku v tenise.

3.1 Charakteristika výzkumných souborů

Šetření jsme prováděli na dvou souborech, první soubor jsme nazvali „hráči“ a druhý výběr jsme nazvali „kouči“. Celkově jsme oslovili pětadvacet respondentů (čtrnáct hráčů a jedenáct koučů).

Soubor: „Hráči“

Provedli jsme záměrný výběr a následně jsme rozšířili respondenty pomocí metody „sněhové koule“ (Hendl, 2008). Souboru s názvem „hráči“ je tvořen čtrnácti osobami z toho jde konkrétně o sedm žen a sedm mužů. Výzkumný soubor je složen z hráčů a hráček tenisu z České republiky (z Libereckého, Ústeckého a Pražského kraje). Jejich výkonnostní úroveň lze vymezit na hráče druhé ligy, až po účastnici Wimbledonu. Věkem se jedná o dospěle jedince od 18 let do 30 let a jedné hráčky, co je výrazně starší (46let). Průměrný věk je 26,0 (18, 19, (2x) 24, (5x) 25, (2x) 26, 27, 30 a 46 let).

Soubor: „Kouči“

V druhém záměrném výběru respondentů, ve výzkumném souboru s názvem „kouči“ je jedenáct osob. Jedná se o specifickou skupinu, kde jsme vybírali

osoby z tenisového prostředí a následně jsme opět použili metodu „sněhové koule“ (Hendl, 2008). Jedná se o kouče z České republiky (z Libereckého, Ústeckého a Pražského kraje) s dlouholetými zkušenostmi, minimálně 3 roky. Soubor je tvořen pouze mužskou populací. Jejich věkové rozmezí je od 26 do 66 let. Průměrný věk je 36,8 (26, 27, 30, 32, (2x) 33, 34, 46, 52, 56, 66 let).

3.2 Metoda výzkumu

Pro získání kvalitativních dat z našeho výzkum jsme použili metodu řízeného rozhovoru. Sestavili jsme dva strukturované rozhovory. Při jejich tvorbě jsme vycházeli z doporučení Hendla (1999, 2008), tak, aby byly otázky kladeny jak otevřeným, tak uzavřeným způsobem.

První, rozsáhlejší, strukturovaný rozhovor s otevřenými a uzavřenými otázkami, je sestavený pro soubor „kouči“. Zde jsou čtyři hlavní oblasti zkoumání. První otázky jsou zaměřeny na jejich dosavadní zkušeností vedení hráčů a hráček v tenisovém utkání, další oblast rozhovoru je cílená na zjištění jejich zkušeností, kdy byli oni pod vedením kouče, následuje sebereflexe a jejich názory na ideálního kouče. Čtvrtá oblast zkoumá postoje a názory k zavedení koučinku do individuálních soutěží v tenise.

Druhý rozhovor, sestavený pro „hráče“, se zabývá získáním dat ze tří oblastí. První oblast je zaměřena na jejich dosavadní zkušenosti s koučinkem, dále na jejich nároky na ideálního kouče. V závěru klademe otázky k pravidlům a možnostem zavedení koučinku v tenisových individuálních soutěžích, jak tomu bylo i v řízeném rozhovoru u koučů.

Při dotazování jsme si vedli záznamy odpovědí. V případě zjištění neúplnosti odpovědí, při vyhodnocení rozhovorů, jsme respondenty kontaktovali (e-mail, facebook, telefon) s prosbou o doplnění odpovědi.

Protokoly kvalitativního šetření jsou v příloze 7.1 a 7.2 této práce.

3.3 Realizace výzkumu

Rozhovory probíhaly nejčastěji v kavárnách, dále restauracích v blízkosti bydliště dotazovaných nebo v tenisovém areálu, ve kterém působí. Prostředí pro uskutečnění rozhovoru, jsem záměrně přenechala na testované osobě, za předpokladu uvolněnější atmosféry a otevřenějšího vystupování. Před každým rozhovorem jsem je seznámila s důvodem, proč jsem si s nimi schůzku sjednala, porosila jsem je o pravdivé odpovědi a podala jim informaci, že se jedná o anonymní rozhovory. Před prvním rozhovorem, který jsem zahrnula do našeho výzkumu, jsem provedla zkušební rozhovory pro oba soubory („kouči“ a„hráči“).

Rozhovory s trenéry/ kouči, trvaly zhruba 35 minut. Respondenti jsou označeny za sebou jdoucími čísly tak, jak se postupně uskutečňovaly rozhovory. Všechny rozhovory s kouči proběhly v září a říjnu 2012.

Rozhovory s hráči/ hráčkami trvaly zhruba 25 minut. Respondenti jsou označeny za sebou jdoucími čísly tak, jak se postupně uskutečňovaly rozhovory. Rozhovory byly uskutečněny v druhé polovině roku 2012, konkrétně v srpnu, září a říjnu.

Při rozhovorech jsme se drželi doporučení Hendla (2008). Uvědomujeme si, že otázky v rozhovoru, se neshodují s výzkumnými otázkami. Otázky jsme se snažili formulovat jasně, tak aby dotazovaný rozuměl, co je předmětem zkoumání. Snahou také bylo, minimalizovat vnucování určitých odpovědí. Vždy jsme pokládali jednu otázku a v případě neúplnosti odpovědi jsme položili doplňující. Na doporučení Hendla (2008), jsme po rozhovoru provedli kontrolu svých poznámek, abychom se přesvědčili o jejich kvalitě a úplnosti.

3.4 Metody zpracování dat

Pro vyhodnocení kvalitativního materiálu ze strukturovaných rozhovorů jsme použili více metod vyhodnocování a interpretací. Nejčastěji bylo využíváno přiřazování kódů k množině textů, které jsme získaly rozhovory. Dále bylo použito reflektující poznámkování jednotlivých částí textů, třídění a poznámkování získaného materiálu s následným pokusem o identifikaci podobných sekvencí, témat. Některé odpovědi ve výsledcích jsme převedli na relativní četnosti. Při interpretaci výsledů jsme nejprve analyzovali data ze souboru „kouči“ po jednotlivých otázkách. Následně jsme přešli k souboru „hráči“, kde jsme taktéž interpretovali data po jednotlivých otázkách a následně jsme provedli srovnání výpovědí obou souborů. Výsledky jsme prokládali častou diskusí ke zjištěným výsledkům. Při zpracovávání dat jsme se řídily pokyny Hendla (1999, 2008).

4 Výsledky a diskuse

Záměrně jsme zvolili otázky pro kouče a hráče tak, abychom je mohli spolu porovnávat a zhodnotit. Nejprve zhodnotím postoje a názory koučů, následně hráčů a zároveň porovnám výpovědi obou souborů navzájem. Výsledky jsou prokládané diskusemi o zjištěných datech.

a) Oblast zkoumání – dosavadní zkušenosti s vedením hráčů/ hráček v tenisovém utkání (kouči)

Všechny své rozhovory, jak pro kouče, tak pro hráče, jsem zahájila krátkým monologem o tom, jak chápeme termíny kouč a trenér, podle Slepičky (1988). První otázku, kterou jsem položila, byla, jestli mají stejnou představu o termínech kouč a trenér. Všichni z jedenácti dotázaných koučů odpověděli, že mají stejnou představu a kouč č. 9 dodává, že „záleží na úrovni soutěže“. Tvrdí, že v amatérských podmínkách nebo na turnajích nižší úrovně je trenér zároveň koučem, kondičním trenérem a psychologem. Dodává, „že v profesionálním sportu to je věda pro dobře připravený tým, který musí spolupracovat a tak je nutné mít kapitána, který rozděluje úkoly a činnosti“.

S tím naprosto souhlasím, při nedávném vítězství našich hráčů a hráček při Davis cupu a Fed cupu, jsme byli svědci, početného týmu, který se podílel na jejich velikém úspěchu, bez kterého by jen těžko dosáhli na ten nejvyšší stupeň ve světovém tenise.

V této oblasti zkoumání, nám mají výroky koučů dokázat, že se jedná o kouče zkušené a že výpovědi budou hodnotné.

Druhou otázkou, jsem si „kouče“ chtěla roztřídit. Chtěla jsem mít přehled, zda se jedná o trenéry se zkušenostmi s osobním koučinkem, o trenéry se zkušenostmi kapitána družstva nebo o trenéry se zkušenostmi v obou

oblastech. Rozhovor jsem provedla s pěti osobními kouči /č. 3,4,5,11/, jedním kapitánem družstva /č. 2/ a pět se jich hlásilo k oběma činnostem /č. 1,6,8,9,10/.

Jak jsem již uváděla v metodologii práce, jedná se o zkušené kouče, konkrétně o šest trenérů, co mají delší jak tříleté zkušenosti /č. 2,3,4,5,6,11/, dále dva, co působí v oblasti déle jak šest let /č. 1,8/ a tři velmi zkušení, kteří se věnují trenérství a koučinku déle než devět let /č. 7,9,10/.

Další otázkou jsem chtěla zjistit, zda se jedná o trenéry, které se svou prací baví a je zároveň jejich koníčkem, mám pocit, že právě takoví trenéři mohou dosahovat velkých úspěchů se svými svěřenci. Dále mě zajímalo, zda jsou psychicky stabilní a zápasy a vedení je příliš nezatěžuje. V deseti případech z jedenácti dotázaných si roli kouče užívají. Pouze jeden odpověděl záporně /č. 9/ tento trenér se svou profesí končí a věnuje se již jiné činnosti. Velký tlak si připouští jen tři z dotázaných /č. 3,5,8/ a zbylých osm necítí, že by na ně byl vyvíjen přehnaný tlak /č. 1,2,4,6,7,9,10,11/.

Co se týká zkušeností a jejich osobního vývoje, tak všichni dotázaní mají pocit, že se ve vedení zlepšili. Některá tvrzení uvádím. Kouč /č. 1/ uvádí, že s delší spoluprací přichází jistota a vzájemná důvěra. Kouč /č. 5/ řekl, že tím, že hráče více zná, je lehčí ho motivovat a vést, ví, co od něj může očekávat. Další /č. 6/ také zdůrazňuje důležitost vztahu kouče a hráče, kde je následně možnost pracovat více do hloubky a hráč rychleji pochopí, co po něm kouč chce. Kouč /č. 8/ má pocit, že nabytým sebevědomím působí klidněji a přesvědčivěji. Další /č.9/ uvádí, že je více soustředěný a zaměřuje se na důležité věci. Jak uvádí koučové, tak je patrné, že je důležitá délka vztahu trenéra a hráče.

Zkušenosti s vedením nepochybně pomáhají k sebevědomějšímu vystupování a jistotě rozhodnutí, kterých je v tenise nutno udělat mnoho.

Následují otázky, zkoumající jejich preferenci, co se týká pohlaví a věku hráčů. Dá se předpokládat, že i zde je velmi důležitá zkušenost s oběma pohlaví.

Domnívám se ale, že nemusí mít bezprostředně zkušenosti s vedením dívky tak chlapce, a přesto může odhadnout, zda mu vyhovuje jedno nebo druhé pohlaví více. Upřednostňování některé z věkových kategorií může souviset mimo jiné i s herními dovednostmi trenéra a také s trenérovými zkušenostmi v jeho kariéře a následným vedením hráčů. Trenér/ kouč by měl být nepochybně zkušenější než samotný hráč, jak jsme napsali již v teoretické části této práce. Předpokládala jsem, že budou všichni pociťovat rozdíl mezi vedením hráčky a hráče.

Toto tvrzení se mi potvrdilo, všichni se shodují. Kouči spolupracují ve čtyřech případech /č. 4,5,8,9/ raději s muži/ chlapci. Dva /č. 2,3/ uvádí, že vedou spíše ženy/ dívky a u pěti koučů to nehraje zásadní roli, jestli se jedná o hráče mužského či ženského pohlaví. Otázka č. 6, „Vyhovuje Vám některá z věkových kategorií více?“ Kategorii mladších žáku nepreferuje žádný z dotázaných, jeden /č. 5/ vede nejradši starší žáky, kouč /č.8/ upřednostňuje dorostence. Kouči /č.2/ vyhovuje dospělý hráč a kouči /č. 1,3,4,6,7,9,10,11/ se domnívají, že na věku nezáleží.

Poslední otázka z oblasti zkušeností s koučinkem, se ptá na pozitivní a negativní zkušenosti. Nejprve zveřejníme pozitivní vzpomínky na koučink, co si myslí kouči, že se jim povedlo a následně přejdeme k odpovědím, z kterých by se mohli koučové přinejmenším poučit. Kouč /č. 1/ vypovídá, že má pozitivní pocity pokaždé, když jeho svěřenec dovede zápas do vítězného konce nebo pokud hraje hráč/ hráčka dobře. Dále vzpomíná na jeho konkrétní zkušenost, kdy se jeho hráčka rozčílila vlivem nesprávného výroku rozhodčího a ztrácela utkání. Kouči se povedlo hráčku zklidnit a mohla tak opět podat optimální výkon. Druhý kouč uvádí: „Pozitivní bývají většinou vítězství, byť morální vítězství jsou většinou největším úspěchem“, dále považuje „spojení kamarádství s úspěchem v tomto směru za nejlepší zkušenost“. Koučové /č. 3,4,6,9/ odpovídali, že především díky uklidnění a povzbuzení a jednoduchých rad se jim dařilo více, než je „učit tenis během zápasu“. Kouč /č. 5/ uvádí jako

pozitivní zkušenost vznik „pevného pouta“ mezi trenérem a svěřence. Dále považuje za pozitivní zkušenost to, že ho hráč následně využívá jako poradce a zároveň kamaráda. Na jednu ze zkušeností vzpomíná kouč /č. 7/, největší zážitek byl asi ten, že „hráčka byla sama překvapená, že dovedla zápas do vítězného konce“. „Byla mnohem klidnější, než obvykle a ono to najednou šlo“. „Chtěla, abych seděl na lavičce a psychicky ji podporoval“. Koučům /č. 8,10,11/ se podařilo zvrátit prohrané utkání svých hráčů, především v utkání družstev, díky vhodným taktickým instrukcím, které splnili.

Některé odpovědi, jsem očekávala, například ty, že dokázali pomocí správných rad a následné šikovnosti hráčů zvrátit téměř prohrané utkání. Rady byly určené především mladším hráčům v soutěžích družstev, jako například „hraj ji/mu to co nejvíce do bekhendu“ nebo „hraj vysoké liftované míče a buď trpělivý“. Z výpovědí vychází najevo, že všichni respektují dovednosti a schopnosti hráčů/ hráček a snahou bylo udílení jednoduchých rad, které dokážou splnit, ale především jejich povzbuzení a v případě nutnosti zklidnění.

Nyní následují vzpomínky na negativní zkušenosti našich koučů. Zde musím podotknout, že si trenéři dávali více na čas, aby si vybavili nepříliš pozitivní zkušenosti s vedením hráčů v utkání. Kouč /č. 1/ vzpomíná, kdy byl kapitánem družstva a s jedním z hráčů si „nesedl“ a tak se mu snažil nějaké rady udělit, ale když viděl neochotu plnit jeho pokyny, tak usoudil, že bude lepší, když ho nechá hrát samotného. Kouč /č. 2/ tvrdí, že „nemohoucnost dostatečně ovlivnit utkání je negativní vlastnost koučinku“. Kouč /č. 3/ uvádí, že vlivem nedodržení pokynů v předem určeném taktickém plánu, došlo k prohře se „slabší“ hráčkou. Kouč /č. 4,8/ si nevybavil negativní zkušenosti, ale uvádí /č. 4/ neosobní zkušenosti, kdy nevhodní koučové – „rodiče, vynervovali děti často k slzám“. A proto tvrdí, že by ti, co vedou hráče, měli být vzdělaní v oboru, aby jim to zbytečně neznechutili. Kouč /č. 5,6,11/ uvedl neshodu s hráčem a neochotu plnit pokyny, tedy podobnou odpověď jakou uvedl kouč /č.1/. Kouč /č. 7/ měl pocit, že na kurtě hráči vadí a nedokáže se tak plně soustředit na svůj výkon. Říkal, že netuší,

jestli byl hráči nesympatický a to byl ten důvod, proč ho tam hráč nechtěl. Jak zmínil kouče /č. 4/, tak stejné negativní vzpomínky na nevhodné chování labilních rodičů (nadávky, výsměch, nabádání k podvodu) a hráčů (vulgární) má i kouč /č. 9/. Kouč /č. 10/ říká, že „záleží na hráči, jak si vezme rady vyřčené před utkáním k srdci, je tam sám a on si tím pádem musí umět poradit, pokud nechce využít taktické rady mnou řečené“.

Z výpovědí lze vyčíst, že pokud je komunikace mezi trenérem a hráčem efektivní, tak trenér získá důvěru a jejich spolupráce by mohla být bezproblémová a prospěšná. Domníváme se, že komunikace může být neefektivní z několika důvodů (např. když hráče tlačí proti přirozenosti, „lidsky si nerozumí“, působí příliš mnoho emocí). Je také zřejmé, že záleží na délce sociální percepce. Musím zmínit také to, že se jedná o kouče vzdělané a proto jsou jejich výpovědi s negativními zkušenostmi poměrně chudé.

Na závěr otázek, týkajících se zkušeností s vedením hráčů v utkání se nabízí shrnutí. Domnívám se, že se jednalo o trenéry a kouče vzdělané s dostatečnou zkušeností pro náš výzkum. Dalo by se podotknout, že většinu doporučení, které uvádíme v teoretické části naši trenéři/ koučové znají a využívají (jasné a stručné pokyny, k technice, taktice a psychické stránce, která jsou splnitelné, důležité je povzbuzení a uklidnění). Především musím ocenit, jak byla většina trenérů ohleduplná ke svým svěřencům. Většina trenérů si byla vědoma, že se jedná o individuality a je potřeba ke každému přistupovat jinak. Předpokládala jsem, že budou všichni pociťovat rozdíl mezi vedením dívky a vedením chlapce, toto se nám potvrdilo.

b) Oblast zkoumání- zkušenosti respondentů pod vedením kouče (kouči)

Následují otázky, zaměřené na zjištění jejich pocitů a zkušeností, kdy byli oni aktivními hráči a byli vedeni v utkání. Jestli bude trenér dobrým koučem, závisí na mnoha faktorech, domníváme se, že jedním z nich je i předpoklad, že měli

oni sami dobré kouče. Již několikrát bylo zmíněno, že kouče by měl dělat „osoba“, která je zkušenější než samotný hráč, proto se domníváme, že záleží i na jejich tenisové kariéře.

Všech jedenáct dotázaných bylo vedeno koučem v utkání, třem /č. 2,7,10/ koučink vyloženě vyhovoval/ vyhovuje, dvěma /č. 5, 8/ koučink nevyhovoval/ nevyhovuje, radši jsou na kurtě sami a šest /č. 1,3,4,6,9,11/ dotázaných odpovědělo, že jim koučink vyhovoval/ vyhovuje jen někdy. Uvádím čas minulý i budoucí, protože někteří jsou stále hráči družstev.

Následovala otázky, zda se setkali s koučinkem povoleným, jedná se především o pomoc v soutěžích družstev (verbální, nonverbální) nebo nepovoleným, kde máme na mysli především smluvené signály a pomoc v soutěžích jednotlivců. Deset /č. 1,2,3,4,5,6,7,9,10,11) respondentů využívá obojí koučink i přesto, že vědí, že je koučink v individuálních soutěžích pravidly zakázán. Často podotkly, že vědí, že se to nemá, ale že „snad všichni vědí, že se to děje“. Pouze jeden z trenérů /č. 8/ tvrdí, že používá jen povolený koučink a to z toho důvodu, aby svého svěřence vedl k samostatnosti. Zde jsem se domnívala, že se opravdu nenajde ani jeden z trenérů, který by „nepovolený“ koučink nevyužíval.

Dalo by se tu hovořit o porušování fair play? Možná tyto poznatky ovlivňují povolení či nepovolení koučinku, který je diskutovaný i ve světovém tenise. Pokud se používají smluvené signály k poskytování rad i přesto, že jsou nepovolené, tak možná není důvod povolení oficiálního koučinku, když se jedná především o jednoduché rady, povzbuzení a uklidnění, které lze jednoduše nacvičit a uplatňovat.

Následuje výčtem zkušeností, které měli pod vedením kouče, nejprve opět začneme s pozitivní odezvou na koučink a následně se budeme věnovat negativním vzpomínkám. Respondenti /č. 3,4,6,10,11/ se domnívají, že kouč, spoluhráč, rodič často vidí zápas z jiného úhlu a tak vhodné rady taktického či

technického charakteru pomohli a vedli k vítěznému utkání, nebo alespoň k „potrápení“ lepšího soupeře. Kouči /č. 1,5,8/ tvrdí, že rádi vzpomínají především na vhodnou motivaci a povzbuzení před nebo při zápase. Kouč /č. 2/ tvrdí, že jakákoli pomoc je dobrá už jen to, že se kouká a má o zápas zájem a dodává, že povzbuzení, potlesk, dodává sebevědomí. Kouč /č. 7/ uvedl, že „pokud to byl kapitán, kterého jsem znal dobře, tak mě to vždy uklidňovalo, když tam „seděl“ a dodával mi pocit, že zápas, který hraji je důležitý. Využil jsem také možnosti zavolat si kapitána a soupeř náhle znervózněl a začal chybovat, já se tak mohl opět vrátit do zápasu“. Kouč /č. 9/ vypověděl odlišně od respondenta č. 7, který potřeboval zvýšit motivaci k zápasu tím, že potřeboval slyšet, že je zápas důležitý. Kouč /č. 9/ potřeboval naopak zlehčit důležitost zápasu, snížit vážnost situace a to mu umožnilo zachovat tzv. „klidnou hlavu“.

Zde je opět patrné, že je potřeba svého hráče nejprve poznávat, poslouchat a pobavit se s ním o vedení při zápase, aby mohl trenér/ kouč/ kapitán družstva, odhadnout správnou metodu ke zlepšení výkonu. Zmíním například velký rozdíl v motivaci před zápasem, kde pro jednoho je důležité slyšet, že je potřeba, aby „makal“, že je utkání důležité, naopak druhý potřebuje uklidnit, protože přílišná motivace a vědomí, že je utkání důležité ho svazuje a je příliš nervózní a je příliš motivovaný. Nejčastěji se objevila odpověď, že správně určenou taktickou připomínkou, či poznámkou k technice (v mladším věku) a povzbuzením docílili lepšího výsledku.

Následují zkušenosti, kdy byli vedeni v utkání a mají na ně negativní vzpomínky. Nejčastěji se shodli /č. 3,5,6,11/, že záleží hodně na vztazích, pokud by měli špatný vztah, tak by rady nechtěli a spíše by z jejich přítomnosti byli nervózní. Kouč /č. 2/ tvrdí, že pokud je pomoc (rady, povzbuzení) málo intenzivní, tak je to pro něj negativní zkušenost. Kouč /č. 4/ uvádí, že „pokud jsem byl v zápase koučován, tak jsem z toho neměl „takovou radost“, jak kdybych si zápas vyhrál sám“. Kouč / č. 7/ uvádí, že „měl jsem pocit, že nemohu splnit to, co po mě žádal, nebylo to v mém herním repertoáru“. Dále

vzpomíná, že při některých utkání měl pocit, že to zvládne sám lépe, chtěl být sám na kurtě, jako kouč /č. 4/. Podobně vypovídal kouč /č. 8/, který věděl, co přesně má hrát, ale nedařilo se mu to, i přesto, že to dříve hrál, přiklání se tomu, že to byl „prostě jen špatný den“, ale frustrace byla veliká. Zdálo by se, že popis kouče /č. 9/ je podobný předchozím dvěma tvrzením, ale v něčem se liší. Uvádí, že mu trenér radil taktiku, na kterou se zrovna v ten moment necítil. Dodal, že jeho kouč neodhadl jeho aktuální rozpoložení. Kouč /č. 11/ měl více negativních zkušeností, ještě uvádí jednu nepříjemnou zkušenost, kdy kritizuje častě zasahování rodičů do utkání, podotýká, že zažil, kdy někteří otcové radili svým dětem po každém bodu. Kouči /č. 1,10/ nemají žádnou negativní zkušenost.

Z těchto odpovědí vyplívá, že jsou velmi důležité vztahy mezi „aktéry“. Důvěra, porozumění, nálada se odrazí v utkání a způsobí ztrátu koncentrace a neochotu plnit dané úkoly. Musím také upozornit na kladení přehnaných nároků na svěřence, které v nich mohou následně vyvolat stresovou situaci, a lze předpokládat, že dojde k větší chybovosti. S nerozumnými rodiči jsem se setkala i já osobně, musím podotknout, že opravdu často dítěti především uškodili a utkání prohrály, ale nastala i situace, kdy byla vyvedena z tempa soupeřka. Na turnajích se nevyskytují pouze nevhodně se chovající rodiče, jak by se mohlo z výše uvedeného zdát, ale stává se často, že rodič je dobrým trenérem a koučem svých dětí.

c) Oblast zkoumání – sebereflexe a názory na ideálního kouče (kouči)

Následují otázky, které by měly objasnit, jakého kouče by nyní trenéři nejvíce ocenili. Nejprve jsem našla tri typy koučů, které jsou rozděleni podle charakteru řízení sportovců. Je to taktický, emocionální a psychologický kouč. Jednotlivé typy koučů jsem v krátkosti charakterizovala, proto se domnívám, že by nemělo dojít ke zkreslení výsledků. Koučové měli rozdělit bodovou hodnotu od 1 do 10 (1 nejméně důležité) k jednotlivým typům řízení tak, jak by měl ideální kouč

v jejich představách jednat. Domníváme se, že nejpřehlednější vyjádření odpovědí bude znázorněno grafem (č. 1). Z grafu, kde jsme sečetli bodovou hodnotu z jednotlivých výpovědí koučů, vyčteme, že by nejvíce ocenili kouče taktického a to 38,6 body (35,15%), na druhém místě za taktickým koučem, by se umístil emocionální kouč s 37,6 body (34,24%), a nejmenší zastoupení získal kouč psychologický s 33,6 body (30,60%). Rozdíly nejsou výrazné, z toho nám vyplívá, že by „ideální kouč“ měl ovládat všechny tyto činnosti, které typy koučů charakterizují. Všechny vlastnosti jednotlivých typů koučů by se měli prolínat, nebylo by vhodné, aby kouči chyběla jedna oblast působení na svěřence. Jednotlivé odpovědi koučů jsou rozlišeny barevně přímo v grafu 1 a následně i v grafu 2.

Položila jsem doplňující otázku, jak by si představovali „ideálního kouče“, jaký by měl být? Trenéři měli za úkol, nejmenovat již zmíněné charakteristiky, které se skrývají pod taktickým, emocionálním a psychologickým typem, to jsou například, dobře informovaný, propracovaný plán boje; podporující bojovnost; regulující emoce, motivující. Koučové odpovídali následovně: Spolehlivost /č. 1,3,5,6,11/; přátelský /č. 1,6,7,9/; zkušený /č. 2,3,5,7/; upřímný, pravdomluvný /č. 1,2,3/; empatický /č. 2,9,4/; trpělivý /č. 3,6,10/; neustále povzbuzující /č. 8,10/; dochvilný /č. 3/, umět naslouchat /č. 4/; znalost zdravotní péče /č. 5/; respektování věku a pohlaví /č. 11/.

Graf č. 1: Jaký charakter řízení /taktický, empatický, psychologický/ by měl ideální kouč mít?

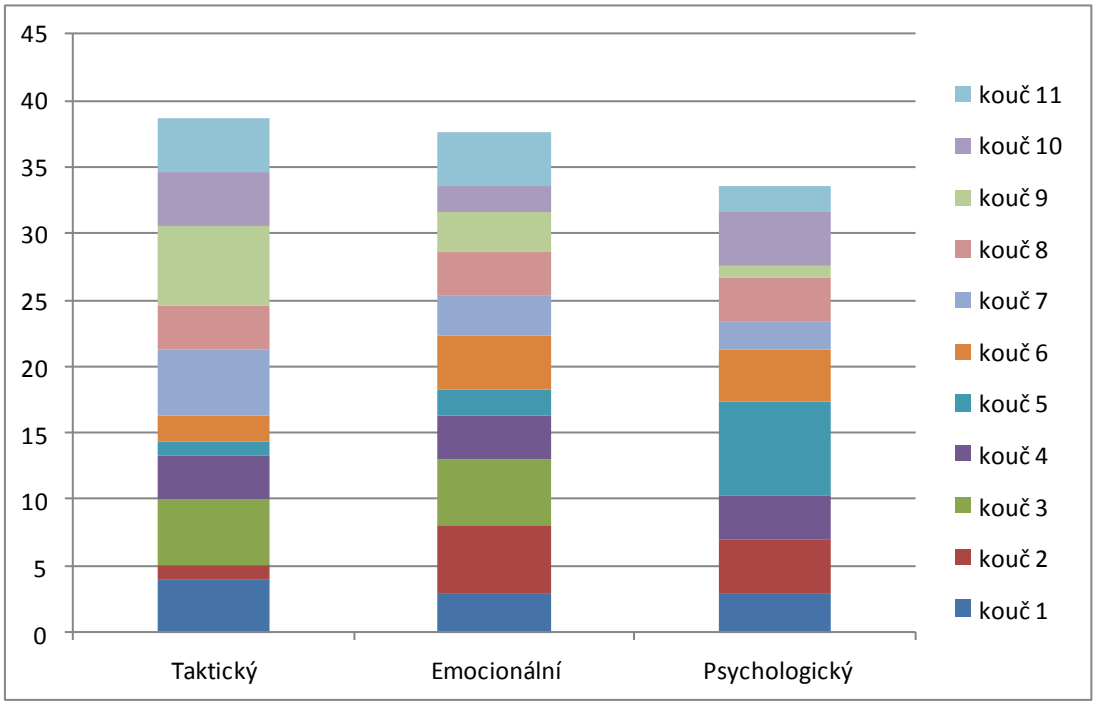

Graf č. 2: Jaký charakter řízení /taktický, emocionální, psychologický/ využívají naši respondenti?

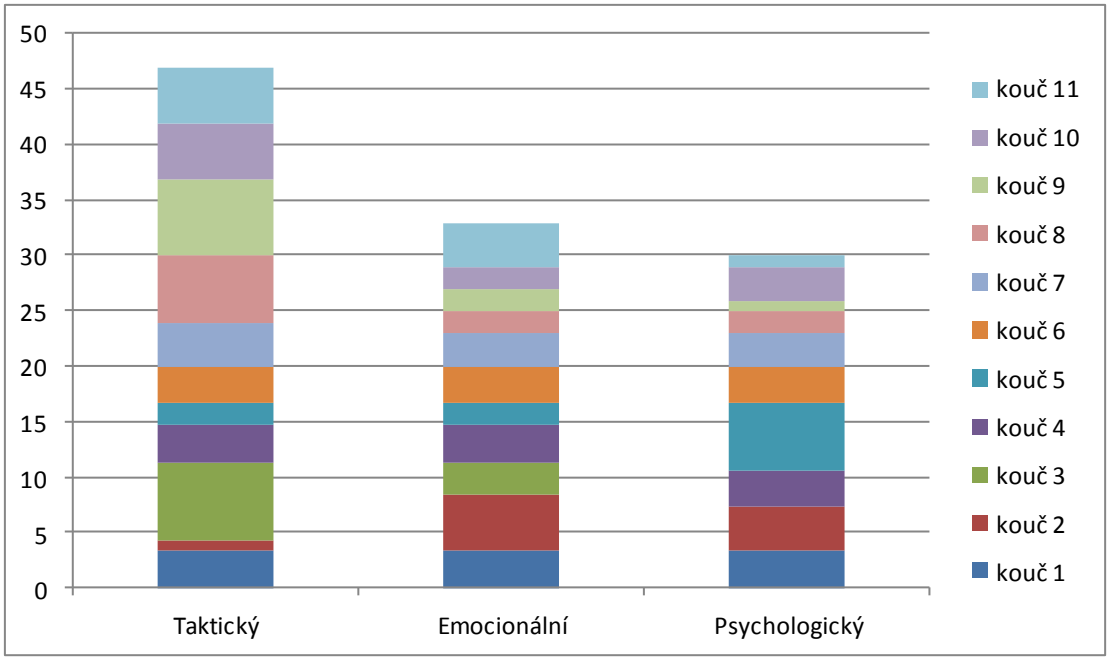

Následovala sebereflexe, jací jsou respondenti sami, co se týká charakteru řízení sportovců. Výsledky odpovědí nám ukazuje graf č. 2. Po porovnání grafu č. 1. a č. 2, jsou patrné rozdíly. U respondentů převažuje taktický typ s 46,9 body (42,75%), druhou nejvyšší hodnotu má emocionální typ, který dosáhl bodové hodnoty 32,9 (29,99%) a nejméně procent dosáhl typ psychologický, pouze 29,9 bodů (27,26%).

Z grafů tedy vyplývá, že by se měli respondenti zdokonalit v dovednostech, které jsou rozhodující pro emocionální charakter řízení a podstatně výrazněji na dovednosti psychologického charakteru, aby dosáhli optimálnímu bodovému rozložení, které nám vyšlo v grafu č. 1, dle jejich představ o ideálním kouči.

Následující otázka měla zjistit, která z jejich vlastností mají a kterých si na sobě váží. Vypovídali, že jsou přátelský /č. 1,5,7,10/, motivující /č. 1,6,8,11/, zkušený /č. 3,7,9,10/, trpěliví /č. 2,3,10/, důslednost a píle /č. 6,7,9/, spolehlivost /č. 3,6,10/, pravdomluvnost /č. 3,9/, náladově vyrovnaný /č. 7,8/, empatický /č. 4,9/, dochvilnost /č. 3/, loajálnost /č. 9/.

Vlastnosti, které jmenovali, že jsou důležité, se následně objevili i při vyjmenovávání vlastností, kterých si cení na sobě. Výsledky se nijak výrazně neliší, uvádíme tedy jen ty, co se liší, spolehlivost následně zmínili 2x méně, pravdomluvnost byla zmíněná 1x méně, empatický zmínili o 1x méně, naopak povzbuzující, motivující zmínili 2x více, navíc uvedli důslednost a píli 3x, vyrovnaný 2x a loajální 1x. Tyto vlastnosti jsem předpokládala.

Následující otázka se snaží objasnit využívání povoleného koučinku (v soutěžích družstev) a nepovoleného koučinku (jakýkoliv pokus o radu při individuálních soutěží). Zde byl poměrně jednoznačný výsledek. Devět z jedenácti dotázaných používají povolený i nepovolený koučink. Pouze dva kouči /č. 4,8/ uvedli, že využívají pouze povolený koučink.

Je zřejmé, že se koučink při individuálních soutěží používá často a zřejmě je to proto, že jsem se já osobně nesetkala s potrestáním kouče/ hráče kvůli koučinku, i přesto, že v pravidlech tenisu nalezneme uvedené tresty a sankce k tomuto provinění.

Mám pocit, že koučinkem lze ovlivnit utkání. Na to, z kolika procent, jsem se zeptala našich respondentů v další otázce. Měli na výběr ze čtyř možností (0%, 25%, 50%, 100%). Většina, konkrétně šest z nich /č. 1,2,3,6,8,10/ se přiklání k variantě, že koučinkem lze ovlivnit utkání z 25%. Chtěla jsem i jejich odůvodnění a nejvíce, konkrétně tři koučové /č. 2,3,8/ si myslí, že hodně závisí na přístupnosti hráče. Tvrdí, že někoho lze jistě ovlivnit více než jiného. Údery již naučit nejde, ale správná motivace a vzácněji vhodná taktická rada, mohou hrát nezanedbatelnou roli. Kouči /č. 1,6/ se domnívají, že „u psychicky nestabilních hráčů stačí povzbuzení, zvýšení sebevědomí, vědomí, že je někdo s ním a to by mohlo odpovídat těm 25%, více ne“. Kouč /č. 10/, se domnívá, že „při vyrovnanosti soupeřů, stačí někdy jen malá, pozitivní realizace připomínek kouče a svěřenec může dosáhnout na vítězství“. Další dva respondenti /č. 7,9/ přemýšleli nad variantou 25 - 50%. Kouč /č. 7/ říká, že pokud by se jednalo o hráče psychicky nevyrovnaného nebo mladého hráče, tak by bylo možné ovlivnit utkání z větší části. Kouč /č. 9/ uvádí, že záleží na mnoha faktorech, věk, pohlaví, úroveň hráče, aktuální stav a proto uvádí toto rozmezí. Další dva respondenti /č. 4,5/ se přiklání k 50%. Kouč /č. 4/ uvádí, že se mu stalo mnohokrát, že jedna taktická rada vyhrála utkání. Druhý kouč /č. 5/ říká, že „nelze změnit hráčovu mentalitu, zažitý styl hry, dá se poradit, ne předělat“. „Kouč by měl poskytovat psychologickou podporu, která někomu vyhovuje a potřebuje ji, někoho výrazně svazuje“. A respondent /č. 11/ si nevybral z procentuálních možností, protože má pocit, že optimální by bylo 10% ovlivnění. Domnívá se, že „při tenise/ individuálním sportu, kdy se na kurtě setkávají hráči podobných úrovní, rozhodují drobnosti, maličkosti“. Dodává, že kdyby dokázal výborný kouč zlepšit výkon hráče o celých 25%, tak je to příliš.

Domnívám se, že ovlivnění zápasu z 50% je příliš, mohlo by to nastat pouze v situaci, kdy by přítomnost kouče způsobila velkou nervozitu soupeře a zároveň výrazně pomohl svému svěřenci. Přesto se domnívám, že 25% je optimální hodnota.

d) Oblast zkoumání – zavedení koučinku neboli on- court coachingu do individuálních soutěží v tenise (kouči)

Přecházíme k vyhodnocení poslední oblasti u koučů, kterou je objasnění názorů a postojů k zavedení koučinku v tenise. Nejprve nás zajímalo, zda se setkali nebo zaslechli, o pokusech on -court coaching na okruhu WTA. Doplňující otázka, pokud se s „problémem“ setkali, byla na jakém z turnajů. Pokus o zavedení koučinku zaznamenalo deset koučů /č. 1,2,3,4,6,7,8,9,10,11/, pouze jeden /č. 5/ se s diskutovaným tématem nesetkal. Kouči /č. 1,3,4/ uvádí navíc turnaj žen v Praze 2011 a Masters žen v Istambulu 2011. Kouči /č. 2,6,7,8/ uvedli pražský turnaj WTA. Kouč /č. 9/ uvedl turnaj žen v Barcelóně a v Madridu. Kouč /č. 10/ říká, „že na každém větším turnaji žen je koučink jednou za set povolen“. Kouč /č. 11/ dokonce tvrdí, „že se nejedná o pokus, ale že toto pravidlo platí celou sezónu 2012 na turnajích WTA“. Dodává, že „je povolen jeden vstup za set a navíc ještě v případě zranění soupeřky či při jejím odchodu na tzv. toilet break a pokud jde o zápas v televizi, musí mít kouč povinně mikrofon, aby si divák mohl poslechnout, co říká“. Ještě dodal, že „rozšíření na turnaje ATP či ITF se zatím neplánuje“. Byl pouze jeden respondent /č. 4/, který se s tímto pravidlem nesetkali.

Vysokou informovanost o tématu přikládám tomu, že se jedná o kouče, zajímající se o obor svého působení. Také se domnívám, že se dostal koučink do podvědomí, díky aféře s naší tenistkou Barborou Strýcovou- Záhlavovou na pražském turnaji, kdy byla vedena svým manželem a zároveň trenérem. Zmíněná hráčka používala vulgarismy i přesto, že je povinný mikrofon u kouče, který si zřejmě neuvědomila a nadávky „šly“ do přímého přenosu.

Otázka „Chtěl byste povolit koučink v individuálních soutěžích (dvouhry na turnajích) v tenise? Šest respondentů /č. 1,2,3,8,10,11/ je pro zavedení on-court coachingu, pouze pět jich bylo proti /č. 4,5,6,7,9/. Dále mě zajímalo omezení koučinku, pouze u těch, co odpověděli, že by koučink povolili, kolik by povolili vstupů nebo jak by toto pravidlo regulovali? Při každé změně stran by koučink povolili trenéři /č. 2,8/. Vstoupit dvakrát za sadu na dvorec, by povolili respondenti /č. 1,11/ a jeden vstup za sadu na dvorec by povolili kouči /č. 3,10/.

V povolení koučinku, jsem očekávala vyrovnané skóre. Domnívala jsem se, že pozitiva a negativa, která vyvstávají s povolením koučinku, se vyrovnávají. Co se týká regulace tohoto pravidla, tak žádná z odpovědí nezískala výraznou převahu, nelze z toho tedy vyvodit žádné závěry. Co se týká mého názoru, tak bych omezila koučink na jeden vstup za sadu. Domnívám se, že by více vstupů příliš narušovalo hru a koncentraci hráčů a došlo by k příliš výrazné změně. Individuální sport by mohl ztrácet svou podstatu.

Stejné otázky jsem položila v závislosti na čtyřhru. Zde by koučink povolilo méně koučů, konkrétně pět /č. 2,8,9,10,11/. Rozdíl oproti dvouhře není velký. Třikrát /č. 2,8,9/ doplnili, že by povolili koučink při změně stran. A dva /č. 10,11/ se přiklání k variantě vstup kouče 2 x za sadu. Šest koučů, kteří by nepovolili koučink /č. 1,3,4,5,6,7/, se domnívají, že jsou hráčky na kurtě dvě a že by měly být schopny si sami poradit.

Zde jsem očekávala, že bude výraznější rozdíl v odpovědích mezi dvouhrou a čtyřhrou, a že se výrazněji přikloní k nepovolení koučinku při čtyřhře. Osobně se domnívám, že právě spolupráce, komunikace a sehranost mezi hráči dělá čtyřhru zajímavou.

Poslední otázkou jsem zjišťovala pozitiva nebo negativa, která by mohla s povolením koučinku ve dvouhře a čtyřhře vyvstat? Opět jsem se pokusila najít podobnost ve výpovědích, které nebyly omezené na jednu výpověď. Nejčastěji /č. 4,5,6,7,10/ se objevila výpověď, že by koučink poskytl zajímavější, chytřejší,

kvalitnější tenis. Dále vypovídali /č. 1,3,5,8/, že by došlo ke zklidnění hráčských emocí a ke zvýšení sebevědomí. Dvakrát /č. 2,8/ bylo vypovězeno, že by přibyl nový přirozený aspekt hry, už tak aplikovaný při soutěžích družstev. Dále bylo uvedeno /č. 9/, že by mohlo dojít k osvojení různých technických variant a následné uvědomění si úderů, které je potřeba natrénovat pro možné splnění taktických pokynů. Kouč /č. 11/ uvádí další dvě pozitiva. Uvádí stabilnější výkony, především u žen a dále vyšší atraktivnost pro televizní diváky díky mikrofonům. Objevil se také názor /č. 8/, že dojde k větší realizaci koučů nejen v oblasti techniky, ale povýší na kouče a začnou řešit více taktiku sportovního boje.

Nyní přejdeme k negativním vlivům, které by vnesl koučink do hry. Opět nebyly negativa omezená počtem. Nejčastěji /č. 4,5,8,9,11/ zmínili fakt, že by zřejmě došlo k přílišnému spoléhání na rady kouče. Zmínili také problém financí, ne každý si může kouče platit na každém turnaji /č. 1,7,10,11/. Třikrát /č. 1,2,11/ odpověděli, že by měli nestejné podmínky a to především způsobené rozlišnou kvalitou koučů. Kouči /č. 3,7,8/ se domnívají, že by součástí tenisových výkonů byl i souboj koučů. Dvakrát /č. 5,6/ se objevil názor, že by vznikaly větší časové prodlevy a došlo by ke zdržování. Dále se domnívají /č. 4,7/, že by ze sportovní přípravy vymizela nebo šla alespoň do ústraní psychologická příprava. Kouč /č. 5/ uvádí, že ne každému vyhovuje kouč a dostal by se do nevýhody. Kouč /č. 6/ zmiňuje, že by mohlo dojít k neshodám při udílení rad a následnému vyvedení hráče z tempa. Jeden /č. 9/ se zmiňuje o zásahu do soukromí hráčů a koučů.

Všechny názory jsou zajímavé a vybízejí k zamyšlení. Předpokládala jsem, že se objeví více názorů, že se snaží zatraktivnit hru/ sport především pro diváky a nereagovali na zásah do soukromí hráčů a koučů. Kouči a hráči mohou mít vlastní „tajné recepty“ na soupeře, které by nechtěli prozradit, ale kvůli mikrofonům by se dostaly na veřejnost. Dále způsob chování (naslouchání, vyjadřování, „vylévání srdce“ /č. 9/, mimika a plnění rad) na kouče i hráče prozradí malou část jejich soukromí. Souhlasím, že nestejné podmínky hráčů,

vlivem kvality kouče a výši financí je velký problém. Pokud se podíváme na pozitiva koučinku, která byla uvedena, například chytřejší a pestřejší hra, stabilnější výkony, tak mám pocit, že by tenisu prospěla více. Zvýšení atraktivnosti a zřejmě i zvýšení sledovanosti tenisu díky mikrofonu by bylo zřejmě záslužné. Je otázkou, zda tenis potřebuje ještě sledovanost zvýšit, mám pocit, že je to vysoce sledovaný a provozovaný sport. Pokyny koučů světových hráčů, by byli jistě velmi poučné a v modifikacích aplikovatelné pro hráče nižších kategorií a úrovní. Toto šetření se zabývalo koučinkem v kategorii dospělých. S kouči jsem se přesto dostala do diskuse o koučinku mladších a starších žáků. Tato diskuse nebyla předmětem mého zkoumání, ale domnívám se, že je pro práci zajímavá. Devět /č. 2,3,4,6,7,8,9,10,11/ koučů z jedenácti, se přiklání, že by koučink povolili u mladších a starších žáků. Odůvodňovali to tím, že včasná rada může být tou nejcennější a zpětné řešení chyb po utkání, nemusí být tak efektivní. Dále se domnívají, že by mohlo dojít k omezení, či zamezení křiku rodičů a dalších osob na mladé hráče.

Dozvěděli jsme se postoje a názory na čtyři probrané oblasti od koučů, nyní přejdeme k vyhodnocení odpovědí hráčů. Výsledky hráčů budeme prokládat s již zjištěnými výsledky od koučů a navzájem je porovnáme a doplníme o diskusi.

a) Oblast zkoumání – zkušenosti s koučinkem (hráči)

Jak jsem zmínila již v úvodu kapitoly, tak připomínám, že jsem všechny své rozhovory pro hráče i kouče, zahájila krátkým monologem o tom, jak chápeme termíny kouč a trenér, podle Slepičky (1988). První otázku, kterou jsem položila, stejně jako u koučů, byla, jestli mají stejnou představu o termínech kouč a trenér. Dvanáct respondentů ze čtrnácti souhlasilo s naším výkladem o termínech. Dva hráči měli připomínky. Hráč /č. 5/ se domníval, že jde o synonyma. Hráč /č. 9/ uvedl, že nevidí rozdíl mezi koučem a trenérem a

dodává, že „to bývá jedna a tatáž osoba, která mě koučuje jak v tréninku, tak v zápase“.

Odpovědi obou soborů byli jednoznačné, většina má správnou představu o rozdílech mezi trenérem a koučem, které jsme v úvodu šetření nastínili dle Slepičky 1988. Některé odpovědi byly doplněné o drobné komentáře. Domnívali se, že kouč a trenér je jedna osoba. Kdy musím uznat, že to tak často tak bývá, ale je dobré znát činnosti a priority koučů a trenérů.

Následovala otázka, jestli měli někdy kouče v průběhu utkání. Zde jsem očekávala stoprocentní odpověď, že se všichni s koučinkem setkali a to se mi také potvrdilo. V souboru koučů jsem došla ke stejnému závěru, toto zjištění hodnotím pozitivně, protože předpokládám, že odpovědi obou souborů budou založeny na jejich zkušenostech a nedojde tak vymýšlení „možných“ odpovědí.

Následně jsem zjišťovala, v jakém vztahu s nimi byli ti, co je vedli v utkání. Všichni hráči vypověděli, že měli jako kouče kapitána družstva, dále pouze jeden neuvedl trenéra /č. 4/, následně všichni mimo dvou /č. 8,9/ uvedli v roli kouče rodiče. Polovina respondentů označila v roli kouče svého spoluhráče /č. 2,3,4,9,10,13,14/. V pěti /č. 1,4,6,10,13/ případech označili své přítelkyně nebo přítele. Pouze jednou byl zmíněn bratr /č. 10/.

Předpokládala jsem, že všichni uvedou, že měli v roli kouče kapitána družstva a trenéra, to se mi nepotvrdilo. Očekávala jsem četnější výpovědi, že i rodiče jsou v roli koučů. Překvapilo mě naopak zjištění, že se v roli kouče objevil pouze v jednom případě sourozenec, konkrétně bratr hráče.

Dále mě zajímalo, kolik koučů za svou kariéru měli. Toto zjišťování bylo důležité především pro určení dostatečné zkušenosti s vedením v utkání. Šest respondentů /č. 1,2,4,6,10,13/ uvedlo, počet deset. Druhou nejčastější odpovědí bylo, že měli šest koučů za svou kariéru /č. 11,12,14/ a shodně třikrát

odpověděli respondenti číslo pět /č. 3,7,9/. Hráč /č. 5/ zažil čtyři kouče a hráč /č. 8/ měl pouze dva kouče.

Mám pocit, že počty koučů jsou reálné, očekávala jsem kolem osmi. Naopak mě překvapilo tvrzení jednoho hráče, že měl jen dva kouče. Domnívám se, že to je způsobeno tím, že se jedná o odpověď (výrazně) nejstaršího hráče z mých dotazovaných hráčů a že v dřívější době neměli takový tým okolo sebe, jak tomu bývá zvykem nyní.

Dalším předmětem zkoumání bylo, zda využívali oni i jejich kouči pouze povolený koučink, tedy vedení v utkání při soutěži družstev nebo používali i nepovolený koučink. Měli jsme zde na mysli verbální, nonverbální pomoc v soutěžích jednotlivců. Zde byly odpovědi jednoznačné, třináct hráčů ze čtrnácti využívá povolený i nepovolený koučink. Pouze respondent /č. 8/ uvedl, že se setkal jen s povoleným koučinkem.

Je zarážející, že i přes zákaz koučinku v soutěžích jednotlivců koučink probíhá. Pro srovnání odpovědí hráčů a koučů připomínám, že všichni kouči mimo jednoho taktéž odpověděli, že využívají oba druhy koučinku. Diskusi o tom, zda lze hovořit v tomto případě o porušování fair play, jsem již provedla v odstavci navazující po zjištění jednoznačných odpovědí u koučů. Proto se již k tomuto názoru nevyjadřuji. Je zřejmě pravdou, že za nevhodný přístup kouču a hráču k tomuto problému, může zřejmě tolerantnost rozhodčích, nesetkala jsem se s výpovědí, že by některý z hráčů byl za nepovolený koučink potrestán nebo zaslechl, že by k sankci za porušení pravidla došlo. Hráč /č. 12/, který má zkušenosti i se zahraničními turnaji v kategorii dorostu, dokonce dodal, že nejen na turnajích v České republice, ale i v zahraniční se koučink běžně používá. Domnívám se, že toto zjištění ovlivňuje z velké části názory, zda povolit, či nepovolit on- court coaching. Podívám-li se na toto z jiného úhlu pohledu, tak je vlastně nové pravidlo bezpředmětné zavádět, protože to, co by kouč radil hráči na dvorci, lze provést i smluvenými a necvičenými signály z tribuny.

Zajímalo mě také, zda hráčům koučink vyhovuje. V devíti případech /č. 1,2,4,6,8,9,10,13,14/ jsem získala odpověď „ano“. Čtyřikrát /č. 3,5,11,12/ si nebyli jistý a uvedli, že jim vedení vyhovuje jen někdy. Pouze jednou /č. 7/ byla odpověď „ne“.

Zde se názory koučů poněkud liší. Pro srovnání připomínám, že třem koučům vyhovuje koučink, dvěma ne a šest z koučů vypovědělo, že jen „někdy“ jim koučink vyhovuje. Domnívám se, že zde záleží na mnoha faktorech, jako například aktuální rozložení psychických a fyzických sil hráče, vzájemná bilance utkání hráčů, důležitost utkání, dále fakt, jestli znají kouče/ kapitána družstva, jak jim vyhovuje a další. Proto se domnívám, že se dala nejednotnost názorů předpokládat. Přesto se domnívám, že by odpověď na tuto otázku mohla ovlivnit i celkový náhled a postoj k povolení či nepovolení koučinku.

Následně jsem zjišťovala, zda mají nějaké pozitivní nebo negativní zkušenosti s vedením v utkání. Opět jsem ve výpovědích hledala podobné znaky. Nejčastěji /č. 1,2,3,5,6,7,8,9,11,12/ jim jako pozitivum utkvělo v paměti „podání“ taktické rady neboli slabiny soupeře, kterou mají využívat častěji. Následuje sedmkrát zmíněné povzbuzení, motivace a vyburcování k lepšímu výkonu /č. 2,5,6,7,8,11,12,14/. Šestkrát /č. 1,2,3,10,13,14/ uvedli jako pozitivum uklidnění. Dvakrát /č. 7,13/ vypověděli, že měli pocit, že kouč plní funkci rušivého elementu pro soupeře. Pouze jednou /č. 6/, byla zmíněná rada týkající se techniky.

Tyto zkušenosti jsou zajímavé, fakt, že zmínili radu v oblasti techniky pouze jednou, přisuzuji tomu, že se jedná o vyspělé hráče, které s technikou problémy již nemají. Vzpomínky ohledně techniky tedy nejsou mezi těmi z posledních let, které zřejmě hráči uváděli. Pro srovnání pozitivních zkušeností hráčů a koučů, připomínám výpovědi koučů, kteří mají podobná pozitiva. Nejčastěji taktéž uvedli poskytnutí rad v oblasti taktiky a techniky, dále povzbuzení, vyburcování k lepšímu výkonu a motivaci. Dále zmínili funkci kouče jako rušivého elementu.

Přejdeme k negativním zkušenostem s koučinkem. Nejčastěji, šestkrát /č. 3,6,8,12,13,14 bylo uvedeno, že mají špatné vzpomínky, pokud je vedl kouč, který jim „neseděl“, nedůvěřovali mu a výsledkem byla nervozita z jeho přítomnosti. Do této sekce jsem zařadila i hráče /č. 13/, který uvedl, že byl nervózní z přítomnosti kouče, který se mu líbil a nemohl se tak plně koncentrovat na svůj výkon. Dále jsem byla překvapená častými /č. 1,3,4,6,7/ výpověďmi o neprofesionalitě koučů, jmenovali například: projev nezájmu, nadávky, ponižování, posmívání a urážky. Dále se zmínili třikrát /č. 8,9,13/, že se jim snažili radit koučové, kteří nevěděli, jaké mají herní pojetí a radili jim změnit styl jejich hry. Dále po dvou odpovědí, jmenovali neshoda v názoru na taktiku v utkání /č. 7,9/, vytržení z koncentrace/ rytmu /č. 5,12/ a výtky k technice a chybám, které udělali a mají pocit, že by se měli řešit v tréninku nebo až po zápase /č. 6,11/. Jedena zkušenost byla specifická a nepodařilo se mi ji přiřadit pod žádné z výše uvedených vzpomínek. Byla to nervozita, pocit svázanosti, pokud hráči /č. 5/ byly uděleny rady k taktice a následně z toho plynulo více chyb.

U posledního hráče by se mohlo jednat o příliš těžké zadání od kouče nebo malé sebevědomí a nedůvěra hráče ve své schopnosti. Překvapily mě výpovědi, které jsem shrnula pod neprofesionalitu kouče, zřejmě jsem měla štěstí na chytré a profesionální kouče, protože jsem se s těmito projevy osobně nesetkala. Je pravdou, že jsem byla svědkyní nadávek určené jiným hráčkám, ale netušila jsem, že se výpověď objeví tak častokrát. To by se jistě nemělo odehrávat. V souboru koučů jsem se setkala s výpověďmi o špatném vztahu s koučem a to byla nečastěji uváděná negativní zkušenost. Dále měli kouči/ trenéři snahu vyhrát sami, bez cizí pomoci, výhra pro ně měla vyšší cenu. Setkali se i s častými zásahy rodičů do hry za každým „fiftýnem“, ale i neodhadnutí psychického rozpoložení a tedy následně špatně zvolenou taktikou. Z výpovědí jsem došla k závěru, že je velmi důležitý vztah mezi hráčem a koučem. U hráčů nejčastěji zmiňovaná neprofesionalita kouče (projev

nezájmu, nadávky, ponižování, posmívání a urážky) se u koučů neobjevila ani jednou.

b) Oblast zkoumání – Názory na ideálního kouče (hráči)

Opět se dostáváme k hodnocení charakteru řízení sportovců, jak tomu bylo i u koučů. Připomínám, že se jedná o taktický, emocionální a psychologický typ. Jednotlivé typy koučů jsem v krátkosti charakterizovala, takže se domnívám, že by nemělo dojít ke zkreslení výsledků. Zde měli hráči rozdělit deset bodů mezi jednotlivé typy koučů, jak by si představovali, že je bude mít ideální kouč zastoupené (1 nejméně). Pro přehlednost uvádím výsledky opět formou grafu č. 3. Je zřejmé, že by se všechny charaktery měly prolínat. Z grafu č. 3, vyčteme, že nejvyšší bodový součet získal emocionální s 52,9 body (38,42%), dále psychologický, který dosáhl bodové hodnoty 42,9 (31,15%) a těsně následuje taktický s 41,9 body (30,43%). Jednotlivé odpovědi hráčů jsou rozlišeny barevně přímo v grafu č. 3.

Zde je zajímavé porovnat všechny tři grafy. Graf č. 1, který nám ukazuje hodnoty pořízené od koučů, kde odhadují, jaký by měl být správný kouč, dále graf č. 2, kde se dozvíme, jací jsou koučové doopravdy. A graf č. 3 znázorňuje výpovědi hráčů, jak by si představovali ideálního kouče oni. V prvním grafu jsou všechny charaktery řízení zastoupeny v podobné výši. Ve druhém grafu, výrazně převyšuje taktický charakter, nejméně je zastoupený psychologický typ. Dalo by se podle grafu 1 a 2 předpokládat, že by se měli kouči zlepšit v emocionální a psychologické složce. Výpovědi hráčů toto tvrzení popírají, protože za nejdůležitější charakter řízení považují emocionální, a poměrně vyrovnaně jsou zastoupeny psychologický a dále taktický. Závěrem tedy je, že by se kouči měli výrazněji zaměřit na emocionální charakter, do pozadí by se měl „přesunout“ taktický. Psychologický charakter by měl zaujímat podobnou úroveň jako taktický. Tenis je vysoce emotivní hra, jak mimochodem dokazovali známí „vzteklouni“ a „lamači raket“ (Safin, Ivanisevic, McEnroe a další). A proto

by měl kouč umět dostatečně motivovat, ale především uklidnit hráče při nepříznivém stavu nebo dokonce emocionálním výbuchu.

Graf č. 3. Názory hráčů na charakter řízení sportovců ideálního kouče

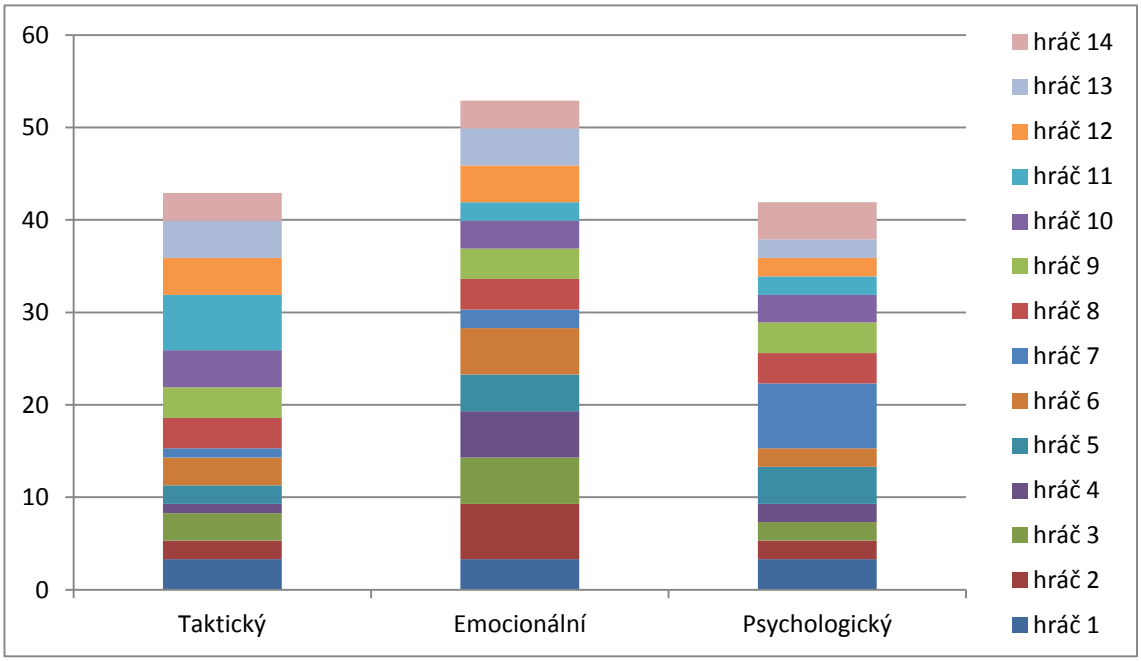

Položila jsem doplňující otázku k „ideálnímu kouči“, jaký by měl být, jak by se měl chovat? Hráči neměl, jmenovat již zmíněné charakteristiky, které se skrývají pod taktickým, emocionálním a psychologickým typem, to jsou například, dobře informovaný, propracovaný plán boje; podporující bojovnost; regulující emoce, motivující. Hráči by chtěli mít kouče přátelského /č. 3,6,9,11/, empatického /č. 3,4,13/, vyrovnaného /č. 1.3,13/, spolehlivého /č. 4,8,10/, důsledného /č. 5,14/, trpělivého /č. 11,13/, sebevědomého /č. 1,6/, tolerantního /č. 5,11/, měl by umět naslouchat /č. 1/ a měl by být vzdělaný /č. 8/.

Šetření u koučů mělo podobné výsledky. V pořadí by ocenili nejvíce přátelského, spolehlivého, empatického, trpělivého kouče. Kouči uvedli několik zajímavých a jistě potřebných charakteristik navíc jako: zkušený, pravdomluvný/

upřímný, dochvilný. Pokud se jedná o můj názor, tak bych chtěla být vedena přátelským, empatickým a zkušeným koučem. V porovnání s tím, jakých vlastností si na sobě kouči cenní jsem našla další tři, mimo výše uvedených. Jsou jimi důslednost, píle a loajálnost.

Následně jsem respondenty poprosila, aby mi řekli, jak by se trenér neměl rozhodně chovat k nim i k ostatním hráčům. Nejčastěji /č. 1,3,10,11,13,14/ se objevila odpověď, že by neměli podvádět a že by měli ctít fair- play. Neměli by být agresivní /č. 1,3,10,12,13/, vulgární /č. 2,5,6,12,14/ a neměli by být namyšlení nebo se chovat povýšeně /č. 5,7,9,11,14/. Třem hráčům /č. 6,7,8/ by se nelíbilo, kdyby byli arogantní. Dva respondenti /č. 4,10/ uvedli, že by neměli pochybovat o schopnostech nebo dovednostech svých svěřenců a působit nejistě/ nesebevědomě /č. 10,13/. Zmínka byla i o negativním přístupu a demotivaci /č. 2, 6/ a o nevypočitatelnosti koučových činů /č. 3/.

S tím, jak by se trenéři neměli chovat, souhlasím, jen mě udivilo, že uvádí, že by neměli podvádět a ctít fair play, přitom výše vypovídají, že používají povolený i nepovolený koučink. Zřejmě to neberou jako velký přestupek a porušení pravidel.

Domnívám se, že je zajímavým ukazatelem, jak moc si myslí, že dokáže ovlivnit jejich utkání přítomnost kouče na dvorci. Hráč /č. 12/ se domnívá, že jeho kouč ovlivňuje z dotázaných nejméně a to méně než z 25%, odhaduje 10-15%. Osm hráčů /č. 1,3,4,5,8,9,10,13/ se domnívá, že jejich výkon dokáže ovlivnit kouč z 25%. Pět z dotázaných si myslí, že jejich výkon se zvýší o 50%.

Stejnou otázku jsem pokládala i koučům, přikládám tedy srovnání, že většina koučů taktéž označila odpověď 25%, následně bylo dvakrát označeno 50% a dále rozmezí mezi 25 až 50%, které se u hráčů neobjevilo. U koučů i hráču se našel jeden z respondentů, který si nevybral z nabízených možností (0%, 25%, 50%, 100%) a uvedl, že by výši ovlivnění koučem odhadoval na 10%. Soudím-li podle sebe, tak se domnívám, že by mě mohl kouč ovlivnit z 25% či méně.

c) Oblast zkoumání – Zavedení koučinku neboli no- court coachingu do individuálních soutěží v tenise (hráči)

Abychom mohli získat podnětné připomínky k zavedení koučinku či nikoli, tak se domníváme, že je vhodné, aby se se zkouškou o zavedení koučinku již setkali. Proto jsme jim nejprve položili otázku, zda on- court coaching postřehli, popřípadě na jakém turnaji. Jedenáct hráčů /č. 1,2,3,4,5,6,10,11,12,13,14/ se s koučinkem setkalo a tři nikoliv. Pražský turnaj WTA uvedli hráči /č. 1,2,3,5,10/, dalším turnajem byl uveden turnaj mistrin v Istambulu /č. 1,10,13/ a jeden z hráčů /č. 2/ uvedl turnaj žen v Madridu. Ostatní /č. 4,6,11,12/, co se s vedením hráčů v tenisovém utkání setkali, si nevzpomínají, na jakém to bylo turnaji. Dva /č. 11,12/ z nich, uvádí, že se jednalo o většinu turnajů na okruhu WTA.

Byla jsem překvapená, že tři hráči nevěděli o pravidle on- court coachingu, ale neinformovanost v tomto oboru přikládám tomu, že se v jednom případě jedná o hráče /č. 8/ staršího věku, nyní již neaktivního, ale bývalého světového hráče, zřejmě tedy není již v jeho zájmu se zajímat o pravidla tenisu. Toto pravidlo se dotýká především hráček, a proto zbylí dva respondenti /č. 7,9/, kteří josu mužského pohlaví mohli být v jisté nevýhodě. Koučové se s tímto pravidlem setkali téměř všichni, našel se pouze jeden, který se dozvěděl o on- court coachingu, ode mne. U souboru koučů byl taktéž nejčastěji jako příklad, kde se s koučinkem setkali, uveden turnaj žen v Praze a Istambulu.

Nyní přecházíme již konkrétně názorům hráčů k zavedení koučinku do dvouher v tenise. Osm hráčů /č. 3,4,6,8,10,12,13,14/ jsou pro zavedení koučinku a šest respondentů /č. 1,2,5,7,9,11/ s tímto pravidlem nesouhlasí.

Pokud bychom odpovědi hráčů vyjádřili v procentech (pro přehlednější srovnání s kouči), tak by hráči z 55% byli pro zavedení a 45% proti zavedení koučinku. Výsledky koučů ukazují, že by 57% bylo pro a 43% proti zavedení koučinku. Nedá se zde hovořit o jednoznačnosti, proto toto téma rozpoutalo obrovské výsledky. Celkové procentuální vyjádření z obou souborů pak činí: 56% pro

zavedení koučinku a 44% proti. Domnívala jsem se, že budou markantnější rozdíly mezi oběma soubory. Předpokládala jsem, že se budou chtít kouči více zapojit a uplatnit a tak budou převážně pro zavedení koučinku. Na druhou stranu, jsem očekávala převažující zamítání koučinku u hráčů a to na základě přečtených diskusích po články týkající se tohoto tématu na internetu. Dále se domnívám, že ženy/ dívky mají větší potřebu koučinku než muži/ chlapci. Tento subjektivní názor jsem si ověřila u svého šetření v souboru hráčů, kde je sedm žen a sedm mužů. Názory žen vyjádřené procentuálně jsou podstatně výraznější, než ukazuje celkový náhled obou pohlaví. Ženy se přiklání z 71% ke koučinku a pouze 29% by nechtělo koučink. Muži se vyjádřili pro koučink z 43% a 57% z nich, odmítá on- court coaching. Vzorek testovaných je malý, proto zobecnění výsledků není na místě, ale v tomto šetření se mé očekávání prokázalo.

Hráčům, kteří v předchozí otázce byli pro zavedení koučinku do individuálních soutěží, jsem položila doplňující otázku, kolik vstupů by koučům dovolili nebo jak by pravidlo omezovali. Tři hráči /č. 3,12,13/ by povolili vstup koučům na dvorec dvakrát za sadu. Dále by povolili /č. 8,14/ vstup koučům pouze po skončení setu. Hráč /č. 10/ by neměnil nastavené pravidlo, tedy možnost vstupu jednou za sadu, další hráč /č. 6/ by souhlasil se vstupem třikrát za sadu a respondent /č. 4/ navrhuje koučink při každé změně stran.

Hráči zmínili pět variant omezení vstupů (1 x za sadu, 2 x za sadu, 3x za sadu, při všech změnách stran a po skončené sadě). Kouči uvedli celkem tři možnosti a po dvou „hlasech“ se přiklonili ke vstupu 1 x za sadu, 2x za sadu a při každé změně stran. Já bych se přikláněla ke vstupu 1 x nebo 2 x za sadu. Domnívám se, že povolení koučinku při každé změně stran a taktéž 3 x za sadu je příliš často. Naopak, pokud by byla možnost využití tohoto pravidla vždy po sadě, kdy je bezesporu důležitý moment k povzbuzení, či udílení rad, tak by on- court coaching ztratil „moment překvapení“ soupeře a možnosti taktizovat.

Stejné otázky jsme položili i na čtyřhru, zda by povolili koučink a jakým způsobem by ho omezovali? Nyní souhlasilo pouze pět hráčů /č. 3,4,6,12,14/ a devět jich bylo proti. Tři hráči /č. 6,12,14/ by povolili dva vstupy za sadu, hráč /č. 4/ pouze jeden vstup za sadu a hráč /č. 4/ odpovídá shodně jako při dvouhrách, že by povolil vstup při každé změně stran.

Z pěti hráčů, co souhlasí s koučinkem ve čtyřhře, jsou tři ženy. Konkrétně ženy hlasovali z 43% „ano“ a 57% „ne“. U mužů se vyjádřili jednoznačně k nepovolení koučinku a to z 71%, pro koučink je pouze 29% z nich. Opět se hráčky s hráči v názorech rozcházejí. Koučové se přiklání z 55% pro nepovolení koučinku ve čtyřhře. Pro srovnání, co se týká názorů koučů na omezení koučinku, tak se nejvíce z těch, co by povolili koučink, přiklání ke koučinku při každé změně stran. Dále navrhovali vstup koučům 2 x za sadu.

Nyní se podíváme na pozitiva, která vedou hráče k tomu, aby s koučinkem souhlasili. Hráči neměli za úkol vybrat to největší pozitivum, ale mohli jich uvést více. Nejčastěji si myslí /č. 3,6,7,8,9,10,12,13,14/, že bychom se dočkali „chytřejšího, pestřejšího“ tenisu díky radám koučů. Jmenovali /č. 3,5,7,10,12/ zvýšení atraktivnosti pro televizní diváky, dále zmiňovali /č. 1,3,6,10,13/ postupné až úplné osamostatnění, kdyby od mladších let díky koučinku nabývali zkušeností. Čtyřikrát zmínili /č. 5,6,12,14/ vyrovnanost, stabilitu výkonů především u žen. Domnívají se /č. 8,11/, že by došlo ke zklidnění, uklidnění hráčů. Jednou byly zmíněné následující pozitiva: větší uplatnění trenérů /č. 7/, přibyl by přirozený aspekt hry, již tak aplikovaný v soutěžích družstev /č. 4/, hráči by získali větší sebevědomí po udělení rady /č. 3/ a prezentovali by uvolněnější tenis díky menší zodpovědnosti na výkon, která by se částečně přenesla na kouče /č. 13/.

Pro ucelenější názor opět připomínám výpovědi koučů, kteří také uvádí, že největším pozitivem by byla nápaditější, chytřejší hra. Jako druhé nejčastější pozitivum, uvádí kouči, že by došlo ke zklidnění hráčů. Toto tvrzení se u hráčů

objevilo také, ale až po výše zmíněných pozitivech, konkrétně jde o stabilnější výkony, atraktivnost televizních přenosů a osamostatnění hráčů do budoucna. Zřejmě se koučové domnívají, že by své svěřence dokázali natolik uklidnit, že by došlo k zamezení emocionálních výlevů. To opět vybízí ke zmínění předešlých výsledků, kde jsme zjistili u předešlého zkoumání ideálního kouče, že by hráči ocenili emociální charakter řízení nejvíce. Hráči jako druhou nejčastější odpověď uvádí zvýšení atraktivnosti tenisových přenosů do televize, vlivem povinných mikrofonu připnutých na oblečení kouče. Stejně často zmínili ale fakt, že by došlo k osamostatnění hráčů. Vypovídali, že kdyby byl koučink povolený u mladších hráčů, tak by již tolik rad nepotřebovali. Opět jsme se tedy dostali do problematiky, kterou jsem již zmínila ve výsledkové části u koučů. I koučové by výrazněji povolovali koučink u mládeže než u dospělých, kteří by byli již komplexnějšími hráči, kdyby se jim dostávaly rady včas a efektivně. Narážím zde opět na diskutovaný problém, že včasná rada je nejcennější a mnohem účinnější, než kdyby probírali koučové průběh a hráčovo zaváhaní až po utkání a jak se doporučuje, tak s dostatečným odstupem, pokud se jedná o prohrané utkání. Domnívám se tak, že si mladí nebo začínající hráči, chyby a úseky utkání nedovedou zpětně vybavit. Je otázkou, zda by při přechodu do kategorie dospělých, či kategorie s nepovoleným koučinkem nepociťovali přílišnou samotu na kurtě. Domnívám se, že by to bylo však otázkou zvyku.

Následuje výčet poznámek, které jsou proti povolení koučinku. Jako nejčastější negativum /č. 1,3,5,6,7,9,10/, se objevil strach z toho, že budou hráči příliš spoléhat na rady koučů. Dalším velkým problém se zdají hráčům /č. 2,5,8,12,13/ být nestejné podmínky které by mohly nastat, jmenují finance, nepřítomnost koučů na každém turnaji, nestejná kvalita koučů. Ve čtyřech případech zmínili hádky mezi hráči a s rozhodčími /č. 3,7,9,14/ a narušení psychické pohody, vytrhnutí z koncentrace při utkání /č. 2,6,11,14/. Hráči /č. 1,7/ zmiňují nesamostatnost nerozhodnost, které také tenis učí. Dále se objevily názory typu prudkých zvratů v utkání, vlivem dobře udělené taktické radě /č. 9/,

velké časové prodlevy /č. 7/, možnosti zneužití /č. 5/, spíše souboj koučů než hráčů /č. 3/, zásah do soukromí hráčů a koučů /č. 3/ a to, že by se psychologická příprava dostávala do ústraní /č. 13/. Dalším zajímavým názorem bylo, zda by se hráči nedostali do role „figurek“ ovládaných svými kouči a nastalo by i smazání inteligenčních rozdílů mezi hráči /č. 13/. Objevil se názor, že by to byl příliš velký zásah do zažité koncepce hry /č. 11/ a dokonce polemizování, zda by tenis, tedy individuální hra neztratila smysl. Má pocit /č. 9/, že „pro některé tenisty je zásadní výjimečnost tohoto sportu právě v tom, že je „člověk“ na kurtě sám, bojuje sám za sebe, a musí si ve všech situacích umět poradit“. Dodívá, že „když jde hráč na kurt, měl by být kompletně připravený, tedy psychicky, fyzicky a takticky a nikdo jiný by rozhodně neměl zasahovat do utkání“.

I u kouči se nejčastěji obávají, že budou hráči příliš spoléhat na rady koučů a nebudou vyvíjet oni sami takovou snahu. Dále zmínili stejný problém jako hráči, který jsem nazvala „nestejné podmínky“. Byly by zde velké rozdíly, ať máme na mysli finanční prostředky hráčů, dále kvalitu koučů, tak fakt, že ne každý kouč je ochoten cestovat s hráčem na každý z turnajů. To se obávám, že bude jeden ze zásadních problémů v tomto směru. Koučové zmínili ve třech případech, že by se rozpoutal boj mezi kouči, to zmínil pouze jeden hráč. Zřejmě by bylo zajímavé sledovat rivalitu mezi kouči.

Na závěr této kapitoly, připomínáme některá zajímavá zjištění. První oblasti zkoumání měli především podpořit věrohodnost zjištěných dat. A ověřit, zda se jedná o vhodný vzorek zkoumání. Domnívám se, že jsem vybrala dostatečně zkušené kouče i hráče a že výpovědi a zjištěné výsledky jsou tak vypovídající. Zajímavým zjištěním bylo, že podobu ideálního kouče si představují hráči odlišně od koučů. Přesněji řečeno, ani kouči nedokázali přibližně odhadnout, který charakter řízení sportovců by jejich svěřenci nejvíce ocenili. Jejich skutečné charaktery, se od „ideálních“, které vytyčili hráči, liší. V krátkosti se jedná o to, že by se trenéři/ kouči, měli více věnovat dovednostem, které

umožní zlepšit se v emocionálním charakteru řízení. Narazili jsme také na problematiku povoleného a nepovoleného koučinku. Domníváme se, že by mělo být dodržováno to, co je v soutěžním řádu napsáno. V současné době je koučink v individuálních soutěžích zakázán, ale zjistili jsme, že tento zákaz není kouči ani hráči respektován. Zjistili jsme také, že mají ženy a muži odlišné postoje a názory na povolení koučinku. Muži se více přiklání k samostatnosti hráčů na dvorci.

Můj názor na povolení koučinku není jednoznačný. Pokud bych ale měla možnost výběru, tak bych povolila koučink v mládežnických kategoriích a dále bych omezovala vstupy koučů. V soutěžích dospělých bych pak již koučink nepovolila, protože se domnívám, že by v průběhu let získávali dostatek zkušeností a byli by tak v dospělosti komplexními hráči, kteří by si dokázali sami poradit. Pokud by se jednalo o povolení koučinku v rozsahu všech kategorií bez výjimek, tak bych se ke koučinku přikláněla. Omezila bych ho ale pouze na jeden vstup v sadě, aby individuální sport tenis, zůstal dále individuálním. Nechtěla bych, aby „náš“ sport ztratil jeden ze svých záměrů, kterým mimo spoustu dalších je, že učí rychlému a správnému rozhodování.

5 Závěr

Domníváme se, že námi získaná data, která jsou poskytnuta zkušenými a informovanými respondenty, pomáhají pochopit postoje, názory koučů a hráčů v dané problematice. Zjistili jsme, že představy koučů a hráčů o ideálním kouči se lišili především v charakteru řízení sportovců. Kouči se domnívali, že by charaktery řízení (taktický, emociální a psychologický) měli být vyrovnané. Ve skutečnosti u koučů převyšuje oba zbylé charaktery, charakter taktický. Hráči by však ocenili nejvíce emocionální charakter řízení sportovců. V další oblasti zkoumání, kde jsme zjišťovali názory a postoje koučů a hráču na on- court coaching, nevyplynuly jednoznačné výsledky. I proto je zřejmě toto téma ve světě tak dlouhodobě diskutované. Dále jsme zjistili zajímavé názory, proč koučink povolit nebo nepovolit. Zjistili jsme, že názory žen a mužů se od sebe v této oblasti liší.

Z práce plynou některá doporučení, která lze uplatnit v praxi. Trenéři by se měli zaměřit na budování dobrého vztahu s hráči. Kouči by měli být přátelští, spolehliví a empatický. Z výsledků plyne, že by se kouči měli výrazněji zaměřit na emociální charakter řízení sportovců, naopak zřejmě příliš pozornosti věnují taktickému charakteru.

V průběhu psaní práce jsme narazili na některá zajímavá témata, která by mohla být podrobena dalšímu zkoumání. Zkoumání by mohlo být zaměřeno na povolení či nepovolení koučinku v mladších kategoriích, tak by zřejmě byly výsledky výraznější. S tím zároveň souvisí otázka, jak by bylo možné zajistit kvalifikovaného kouče, při vstupech v mládežnických kategoriích. Domníváme se, že pouze tak by se dalo zamezit vlivům „špatných tenisových rodičů“ na mladé tenisty.

V práci jsme zjistili, že mají hráčky a hráči odlišné názory na povolení koučinku. Pro zobecnění výsledků, by bylo vhodné tento výzkum provést na početnějším

souboru hráčů. Ve výzkumu jsem se zaměřovala na výpovědi dvou souborů (hráči a kouči) a rozdílům ve výpovědích mužů a žen, jsem nevěnovala prioritní důležitost.

Dále se domnívám, že by se mohl výzkum zaměřit na podrobnější zkoumání o představě ideálního kouče a zároveň by mohl být proveden na více respondentech, aby byly data průkaznější.

Cíle práce, kterými bylo zjistit názory tenisových hráčů a trenérů/ koučů na ideálního kouče, zjistit jejich dosavadní zkušenosti a jejich postoje k zavedení koučinku do tenisových soutěží jsme splnili. Úkol, kterým bylo provést literární rešerši k dané problematice, jsme splnili. Domníváme se také, že jsme Vás dostatečně seznámili s metodologickými východisky práce. Úkol, týkající se přípravy a realizace kvalitativního šetření zaměřeného na vedení hráče v utkání, dosavadní zkušenosti a názor na zavedení koučinku, jsme také splnili. Následně jsme provedli analýzu zjištěných dat a sepsali diplomovou práci.

6 Použité dokumenty

1. AMSTRONG, Michael. *Řízení lidských zdrojů: Nejnovější trendy a postupy.* Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1407-3.
2. ASSOCIATION OF TENNIS PROFESSIONALS. ATP Official Rulebook. *Atpworldtour.com* [online]. 2012, [cit. 2012-09-05]. Dostupné z: http://www.atpworldtour.com/~/media/5A9E2F67150140638CF58AA4221014B7.ashx.
3. BOLLETTIERI, Nick. In: *Wikipedia: the free encyklopedia* [online]. Petersburg: Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, last modified on 19. 11. 2012 [cit. 2006- 09-25]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Nick_Bollettieri.
4. ČESKO. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. MŠMT, 2004 [cit. 2010-08-05]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/mladez/zakon-c-563-2004-sb-o-pedagogickych-pracovnicich.
5. ČESKÝ TENISOVÝ SVAZ. Pravidla tenisu. *Cztenis.cz* [online]. 2008, [cit. 2012-09-05]. Dostupné z: http//www.cztenis.cz/pravidla-tenisu.
6. ČESKÝ TENISOVÝ SVAZ. Soutěžní řád. *Cztenis.cz* [online]. 2011, [cit. 2012-09-06]. Dostupné z: http://www.cztenis.cz/docs/soutezni_rad.pdf.
7. ČSN ISO 690. *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011. Třídící znak 01 0197.
8. DAŇKOVÁ, Michaela. *Koučování – kdy, jak a proč: Rady pro všechny manažery.* Praha: Grada. 2008. ISBN 978-80-247-2047-0.
9. DAVIS CUP. Davis cup history. *Daviscup.com* [online]. 2012, [cit. 2012-10-15]. Dostupné z: http://www.daviscup.com/en/history/davis-cup-history.aspx.
10. FED CUP. Fed cup history. *Fedcup.com* [online]. 2012, [cit. 2012-09-05]. Dostupné z: http://www.fedcup.com/en/history/fed-cup-history.aspx.

11. FISCHER- EPE, Marten. *Koučování. Zásady a techniky profesního doprovázení*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-140-9.
12. FRÖMEL, Karel. *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii.* Olomouc: UP. 2002. ISBN 80-244-0514-8.
13. GALLWAY, W., Timothy. *Vnitřní hra tenisu.* Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-233-8.
14. GILBERT, Brad. In: *Wikipedia: the free encyklopedia* [online]. Petersburg: Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, last modified on 19. 11. 2012 [cit. 2006- 09-25]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Brad_Gilbert.
15. HARTL, Pavel a Helena HÁRTLOVÁ. *Psychologický slovník.* Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-X.
16. HECL, Emil. Koučování: výchova a vedení hráče v přípravě a utkání. Praha: Sportpropag, 1974.
17. HENDL, Jan a Petr BLAHUŠ. Metodologie výzkumné práce. *Ftvs.cuni.cz* [online]. 2010 [cit. 2012- 11-15]. Dostupné z: http://www.ftvs.cuni.cz/hendl/metodologie/index1.htm.
18. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace.* Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.
19. HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu.* Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-246-0030-7.
20. HIRSH, Wendy a Alison CARTER. *New directions in Management development.* Brighton: Institute for Employment Studies, 2002. ISBN 1-51184-316-7.
21. HLAVAČKOVÁ, Andrea (a). Hlaváčková zpovídá Hantuchovou: Muži si zaslouží víc peněz. *Tenisportal.cz* [online]. 2011, [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: http://www.tenisportal.cz/zpravy/hlavackova-zpovida-hantuchovou-muzi-si-zaslouzi-vic-penez-8952/.
22. HLAVAČKOVÁ, Andrea (b). Hlaváčková zpovídá Monfilse: Jsem pianista a hodinář. Tenisportal.cz [online]. 2011, [cit. 2012-10-05]. Dostupné z:

http://www.tenisportal.cz/zpravy/hlavackova-zpovida-monfilse-jsem-pianista-a-hodinar-9065/.

23. CHUDOBA, Bohdan. *Psychologie treningu. Sport a tělocvik svazek 38.* Brno: Moravské nakladatelství-tisk Globus Brno, 1932.
24. INTERNATIONAL TENNIS FEDERATION. ITF rules of tennis. *Itftennis.com* [online]. 2012, [cit. 2012-09-05]. Dostupné z: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_62594_original.PDF.
25. KAFROŇEK, Lukáš. *Trenér mládeže a jeho spolupráce s rodiči.* Brno: 2010. Diplomová práce. Masarykova universita v Brně, Fakulta sportovních studií, Katedra společenských věd ve sportu.
26. KRATOCHVÍL, Stanislav. *Základy psychoterapie.* Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-122-0.
27. LAZAROVÁ, Bohumila a Veronika UHLÍŘOVÁ. Osobnost trenéra a profesní požadavky. In *Sborník prací Fakulty sportovních studií – Sport jako sociálně-kulturní fenomén.* Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií, 2006, s. 36–48. ISBN 80-210-4136-6.
28. MARTINEC, David. *Krizově intervenční kompetence trenéra.* Brno 2008. Diplomová práce. Masarykova universita v Brně, Fakulta sportovních studií, Katedra pedagogiky sportu.
29. MAXAV. Patří trenér na kurt. *Protenis.cz* [online]. 2008, [cit. 2012-09-25]. Dostupné z: http://www.protenis.cz/clanky/patri-trener-na-kurt.
30. MAXAV. Povolit koučování nebo ne. *Protenis.cz* [online]. 2006, [cit. 2012-09-25]. Dostupné z: http://www.protenis.cz/clanky/povolit-koucovani-nebo-ne.
31. MERTENS, Rainer. Úspěšný trenér: *Nejprodávanější kniha o coachingu*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80- 247-1011-0.
32. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Katalog prací a kvalifikační předpoklady. Znění k 1. 10. 2010. *Mpsv.cz* [online]. 2010 [cit.

2012- 10-23]. Dostupné z: *http://www.mpsv.cz/files/clanky/8980/Katalog_praci_UZ_1_10_2010.pdf.*

33. MONFILS, Gaël. In: *Wikipedia: the free encyklopedia* [online]. Petersburg: Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, last modified on 15. 11. 2012 [cit. 2006- 09-25]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Gaël_Monfils.
34. MÜLLER, Lutz a Anette MÜLLER. *Slovník analytické psychologie. Praha: Portál 2006, ISBN 80-7178-863-5.*
35. NOVOTNÝ, František a kol. *Pokyny pro vypracování závěrečné práce na Katedře tělesné výchovy*. Ústí nad Labem: KTV PF UJEP, 2008.
36. ONKST, Thimothy. Why cant tennis players have their coach on the court. Livestrong.com [online]. 2011, [cit. 2012- 10-05]. Dostupné z: http://www.livestrong.com/article/438760-why-cant-tennis-players-have-their-coach-on-the-court/.
37. PARMA, Petr. *Umění koučovat*. Praha: Alfa Publishing, 2006. ISBN 80-86851-34-6.
38. PAYANA, F., W. *Prémie předplatitelům sportu a her. Almanach Sportu a her*. Praha, 1903.
39. PERSLOE, Eric. *Manager As Coach And Mentor.* London: Orient Longman Limited, 1995. ISBN 81-73713-23-5.
40. RODRIGUEZ, Carlos. In: *Wikipedia: the free encyklopedia* [online]. Petersburg: Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, last modified on 6. 10. 2012 [cit. 2006- 09-25]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Carlos_Rodriguez_(tennis_coach).
41. RYCHTECKÝ, Antonín a Ludmila FIALOVÁ. Didaktika školní tělesné výchovy. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-7184-659-7.
42. SLEPIČKA, Pavel. *Psychologie koučování*. Praha: Olympia, 1988.
43. STACKE, Édouard. *Koučování pro manažery a firemní týmy*. Praha: Grada. 2005. ISBN 80-247-0937-6.
44. STOJAN Svatopluk. Umění koučovat. *Časopis tenis*, 2000, roč. 4.

45. STOJAN, Svatopluk a Josef BRABENEC. *Tenis zdravým rozumem.* Praha: T/Production. 1999. ISBN 80-238-4745-7.
46. SVOBODA, Bohumil. *Pedagogika sportu*, Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1358-1.
47. ŠAFÁŘ, Michal. Studijní materiály: Psychologie sportu. *Psychologie-sportu.cz* [online]. 2005 [cit. 2012- 09-23]. Dostupné z: http://www.psychologie-sportu.cz.
48. ŠEVČÍKOVÁ, Karolina. *Koučink.* Brno, 2012. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Psychologický ústav.
49. TUTKO, Thomas. A. a Jack W. RICHARDS. *Psychology of Coaching.* Boston: Allyn and Bacon, 1971.
50. ÚLEHLA, Ivan. *Umění pomáhat.* Praha: Sociologické nakladatelství (Slon), 1999. ISBN 80-85850-69-9.
51. VÁLKOVÁ, Hana. *Sport a APA: Proces možného prolínání.* Olomouc, 2011. Diplomová práce. Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury.
52. VANĚK, Miroslav a kol. *Psychologie sportu.* Praha: Olympia, 1983.
53. WHITMORE, John. *Koučování: rozvoj osobnosti a zvyšování výkonnosti.* Praha: Management Press, 2007. ISBN 978-80-7261-101-0.
54. WOMEN'S TENNIS ASSOCIATION. Official rules. *Wtatennis.com* [online]. 2012 [cit. 2012-09-05]. Dostupné z: http://www.wtatennis.com/SEWTATour-Archive/Archive/AboutTheTour/rules.pdf.
55. WOOD, David. *Manuál profesionálního kouče: jak získávat platící klienty a efektivně propagovat své služby.* Praha: PCC, 2012. ISBN 978-80-260-1672-4.

7 Přílohy

Seznam příloh:

1 Protokol šetření pro hráče

2 Protokol šetření pro kouče

Příloha 1: Protokol šetření pro hráče

Měl si podobnou představu o pojmech trenér x kouč?

Ano ☐

Ne, myslel jsem ☐

1. Měl si někdy kouče v průběhu utkání? Ano ☐ Ne ☐

2. Kolik si měl koučů v tvé dosavadní kariéře a v jakém s tebou byli vztahu?
Rodič ☐ Přítel ☐ Kolik: ☐
Trenér ☐ Kapitán družstva ☐
Spoluhráč ☐ Jiný vztah: ☐

3. S jakou formou koučinku ses setkal/a (před, při, po utkání)?

Povolený (verbální, nonverbální, taktilní, v soutěži družstev) ☐
Nepovolený (verbální, nonverbální smluvené signály v soutěži jednotlivců) ☐
Jiný koučink: ☐

4. Vyhovuje ti, když u tebe někdo „sedí“ nebo naopak znervózňuje?
Vyhovuje ☐ Nevyhovuje ☐ Někdy ☐

5. Máš nějakou negativní a pozitivní zkušenost s koučinkem?
Popiš nejlépe 2 a 2 zkušenosti.

+

-

6. Jaké by byl pro tebe ideální typ kouče (charakter řízení sportovců)? Rozděl deset bodů mezi charaktery řízení podle toho, jak by ti vyhovovali nejvíce. (1 nejméně a 10 nejvíce vhodný)

>Taktický kouč /je dobře informovaný o soupeři, má propracovaný plán boje, upozorní na možné situace a jejich řešení/. ☐

>Emocionální kouč /udržuje dobrou náladu, podporuje bojovou morálku a sebedůvěru hráčů, reguluje jejich citové projevy. ☐

>Psychologický kouč /motivuje, ovládá se ve všech situacích, dokáže regulovat druhé/. ☐

Popř. doplň vlastnosti, které by si na kouči ocenil/a.

☐

7. Jak by se kouč neměl rozhodně chovat (k tobě i ostatním)?

☐

8. Do jaké míry /z kolika procent/ může kouč ovlivnit tvůj výkon v utkání? Vyber:

0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% ☐ 100% ☐

9. Zaznamenal/a si pokus o zavedení „koučingu“ (tzv. „on court coaching“) na některý vrcholných akcí?

Ano, pokus o zavedení koučinku jsem zaznamenal/a byl na turnaji v ☐

Ne, neslyšel/a jsem o tom ☐

10. Chtěl/a bys povolit „koučink“ i v individuálních soutěžích (turnaje, dvouhra)?

Ano ☐ Ne ☐

11. Jestli ano, jak moc by si koučink omezoval?

Povolil/a bych koučink ve všech přestávkách při změně stran. ☐

Povolil/a bych pouze několik vstupů v průběhu zápasu při změně stran. ☐

Kolik vstupů? ☐

Jiný způsob: ☐

12.Povolil/a by si koučink při čtyřhře? Omezení?

Ano ☐ Ne ☐

Pokud ano, povolil/a bych koučink ve všech přestávkách při změně stran. ☐

Pokud ano, povolil/a bych pouze několik vstupů v průběhu zápasu při změně stran. ☐ Kolik vstupů? ☐

13. Zamysli se nad pozitiva, která by koučing do individuálních soutěží

1.
2.
3.

14. Jaká negativa koučinku by se mohla objevit (3)?

1.
2.
3.

Je ještě něco, co by si chtěl/a k tématu dodat? Co by bylo zajímavé zmínit a presentovat?

Příloha 2: Protokol šetření pro trenéry/ kouče

1. Měl jste podobnou představu o pojmech trenér x kouč? Ano ☐

Ne, myslel jsem si

☐

2. Jste osobní trenér a kouč ☐ , kapitán družstva ☐

3. Jak dlouho vedete hráče v utkání? Méně jak 3 roky ☐ Více jak 3 roky ☐

Více jak 6 let ☐ Více jak 9 let ☐

4. Připouštíte si velký tlak jako na „kouče“? Ano ☐ Ne ☐

5. Užíváte si roli kouče? Ano ☐ Ne ☐

6. Cítíte nějaký vývoj oproti vedení hráčů v utkání na začátku Vašeho koučování a nyní?

Ano, nyní ☐

Ne, pořád je to stejné. ☐

7. Je rozdíl mezi vedením hráče a hráčky v utkání?

Ano ☐ Ne ☐

Vedu radši ženy/dívky ☐ , muže/chlapce v utkání ☐

Nerozhoduje pohlaví ☐

8. Vyhovují Vám některé z věkových kategorií více?

Mladší žáci ☐ starší žáci ☐

dorost ☐ dospělý ☐

ne, na kategorii mi nezáleží ☐

9. Máte nějakou pozitivní a negativní zkušenost z Vašeho koučování (2 a 2)?

+

-

10. Byl jste někdy v utkání veden koučem Vy? Ano ☐ Ne ☐

a. Vyhovovalo / vyhovuje Vám to?

Vyhovovalo/ vyhovuje ☐ Nevyhovovalo/ nevyhovuje ☐ Někdy ☐

b. S jakou formou koučinku jste se u Vás setkal/a (před, při i po utkání)?

Povolený (verbální, nonverbální, taktilní, v soutěži družstev) ☐

Nepovolený (verbální, nonverbální smluvené signály v soutěži jednotlivců) ☐

Jiný koučink:

11. Máte nějakou negativní a pozitivní zkušenost, když jste byl veden v utkání

+

-

12. Jaký by byl pro Vás ideální typ kouče (charakter řízení sportovců)? Rozdělte deset bodů mezi charaktery řízení podle toho, jak by Vám vyhovovali nejvíce. (1 nejméně a 10 nejvíce vhodný)

>Taktický kouč /je dobře informovaný o soupeři, má propracovaný plán boje, upozorní na možné situace a jejich řešení/. ☐

>Emocionální kouč /udržuje dobrou náladu, podporuje bojovou morálku a sebedůvěru hráčů, reguluje jejich citové projevy. ☐

>Psychologický kouč /motivuje, ovládá se ve všech situacích, dokáže regulovat druhé/. ☐

Popř. doplňte vlastnosti, které byste na kouči ocenil/a:

☐

13. Jaký typ kouče jste Vy? Jakými vlastnostmi se můžete pyšnit? Rozdělte deste bodů mezi charaktery.

Taktický kouč ☐ Emocionální kouč ☐ Psychologický kouč ☐

Mé vlastnosti:

☐

14. Jaké formy koučinku nejvíce využíváte (před, při, po)?

Povolený (verbální, nonverbální, taktilní, v soutěži družstev) ☐

Nepovolený (verbální, nonverbální smluvené signály i v soutěži jednotlivců) ☐

Jiný koučink: ☐

15. Z kolika procent můžete jako kouč ovlivnit výkon hráče v utkání? Možnost zaškrtnout i více odpovědí:

0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% ☐ 100% ☐

Zdůvodněte odpovědi:

☐

16. Zaznamenal/a jste pokus o zavedení „koučingu“ /tzv. „on court coaching“) na některé z vrcholných tenisových akcí?

Ano, pokus o zavedení koučinku jsem zaznamenal/a byl na turnaji v ☐

Ne, neslyšel/a jsem o tom ☐

17. Chtěl/a byste povolit „koučink“ i v individuálních soutěžích (turnaje, dvouhra)?

Ano ☐ Ne ☐

18. Jestli ano, jak moc byste koučink omezoval?

Povolil/a bych koučink ve všech přestávkách při změně stran. ☐

Povolil/a bych pouze několik vstupů v průběhu zápasu při změně stran. ☐

Kolik vstupů? ☐

19. Povolil/a byste koučink při čtyřhře? Omezení?

Ano ☐ Ne ☐

Jestli ano, povolil/a bych koučink ve čtyřhře ve všech přestávkách při změně stran. ☐

Jestli ano, povolil/a bych pouze několik vstupů v průběhu zápasu čtyřhry při změně stran. ☐

Kolik vstupů? ☐

20. Jsou nějaká pozitiva nebo negativa, která by mohla s povolením koučinku ve dvouhře a čtyřhře, vyvstat (2a 2)?

+
-

Chcete zmínit nějakou myšlenku, která by se týkala oblasti koučinku/v tenise/?